

Naročnina
za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5-—, celo leto K 10-—
za Nemčijo: " K 3-50, " K 7-—, " K 14-—
za ost. inozemstvo: " fe. 4-20, " fr. 8-20, " fr. 16-80
za Ameriko celo leto 3-25 dolarjev.

V Ljubljani, v četrtek, dne 15. januarja 1914.
Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica
šte. 10, I. nadstropje.

Oglasnina
za 6 krat deljeno mm vrsto enkrat 7 vin. — Pri
večkratnih objavah primeren popust.

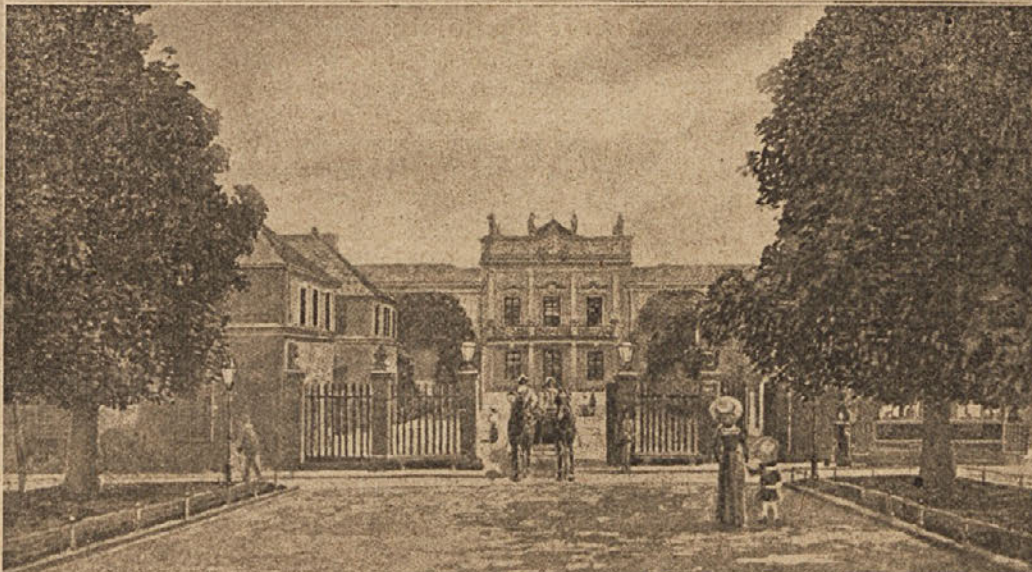
Štev. 3.

Posamezna številka 22 vinarjev.

Na naročila brez denarja se ne ozira.

Naročnina za dijake in vojake 8 kron.

Leto IV.

Nadvojvodinja Cita, soproga bodočega avstrijskega prestolonaslednika Karla Franca Jožefa, je
povila drugo hčerko, Adelo.

MILAN PUGELJ:

Stara korenina.

(Konec.)

Zvečer sva sedela v veliki, starinski sobi s starim pohištvom, ogromno medeno lučjo pod stropom in prostrano okroglo mizo pod njo. Za vrati stoji zelena peč z dvema zapečkoma, vse pohištvo je iz rdečkastega črešnjevca lesa in tudi klopi, ki slone okoli nje. Za vrati visi ogromen črn molek z jagodami kakor krogli in s težkim železnim križem, a tik njega posoda s poprsem in glavo belega angela z modrimi perutnicami. V njej je blagoslovljena voda in oljkova vejica. Po stenah je razvrščen prilično ves križev pot v kričeh rdečih in modrih barvah. Kristus na Oljski gori, izdan po Iškarijotu, bičan, s trnjem kronan, poteč križev pot in križan. Nad zapuščeno posteljo, ki stoji v kotu ob isti steni kakor peč, je podoba Marije sedem žalosti. Rdeče srce, ki ga drži Marija v desnici, je prebodeno s sedmimi zlatimi meči.

Počasi se mrači, in meni in, kakor vidim, tudi Mici je udobneje in udobneje. Na vasi zvoní v našem farnem zvoniku avemarijo prijazno in zvočno in zdi se mi, kakor bi ne bil to en sam glas, temveč cela skupina glasov, ki se zlivajo v toplo in blažeco harmonijo. Pred nama, ki se diva za veliko okroglo mizo, stoji star špinet, in ne morem drugače, kakor da vstanem, ga odprem in sedem zanj. Nazarenski bog, kako je star! Velike tipke so črne, a male gornje bele. Ali ni prehudo razglašen? Če pritisneš klaviaturo, zašume strune kakor na citrah. Zaigram si tisto, katero me je oče najprej naučil na klavir:

Jekuš, jekuš, to je križ,
več device ne dobiš!

— Eh, pravi ona, ne govori zraven! Besede so sirove.

— Zakaj, jo vprašam, pa se mi samemu zdi, da ne spadajo zraven. Saj to je vendar samo spomin, lep in nežen.

— Čakaj, pravi Mica, odrine me polahko nekoliko na basovsko stran, primakne stol, sede in igra tisto:

Po cest' prek' žabji vas
koraka d'jak počas',
ozira se nazaj,
pa vrag ga ved' zakaj!

— Ta je bila prva, zakličče, ki sva jo igrala skupaj, četveroletno. Dajva jo še danes!

In res jo ureževa.

Po cest' prek' žabji vas
koraka d'jak počas'...

Ko odigrava, se ona nasloni nazaj s takim usmevom in s takim udobnim gibom telesa, kakor sem videl pri ženskah, kadar se je zgodilo kaj prav izrednega po njihovi volji.

— Ta-le koračnica je bila na vrsti, kadar sva se igrala svatbo.

— Imenitno je bilo, pravim. Po sobi sva šla roko v roki okoli mize, a velik siv maček z repom kakor s sabljo za nama. K peči sva zlezla na klop in si mislila, da klečiva v cerkvi. Nato sva se vrnila domov in zlezla še prej kakor pravi ženin in nevesta v posteljo. Ležala sva drug tik drugega in se držala krog vrata. Maček je skočil k nama, hodil preko mene in tebe in se drgnil z gobcem prav ob najina nosova. Rekla sva, da je služabnik.

Domisliva se tudi na veliko klet, kjer sva se igrala gospoda in gospo. Spala sva na slami, a blizu naju je imela mlade črna mačka. Bile so štiri, vse debeloglave, majhne in nerodne, a cvilele so drobno kakor miši.

— Zdaj bi bilo drugače, se zasmejem jaz, dasi mislim popolnoma po otroško.

— Na tisti slami bi bilo zdaj premalo prostora, ko sva tako velika, pravi Mica naivno. Takrat sva zlezla lahko oba v pasjo hišo.

Na starinski omari bije ura, in ko odbije, prične igrati v njej nežno glasbilce. Popolnoma dobro se pozna Radeckimarš. Ali rahel je, tih, prijazen kakor bi ga čebljali majhni ptički. In že čisto temno je, a skozi okna sije mesec. Zunaj je jasna noč, na dvorišču spodaj prepeva okoli hleva hlapec, življenje ugaša in na hiše lega mir. Ozrem se po Mici, po njenem zdravem licu, katerega toploto čutim na svojem obrazu, in tako mi je, kakor bi šele ta hip zagledal v njej žensko. Cele dobe se prevale v meni, iztegnem se po njeno roko in jo stisnem in božam. Mica pusti. Vroča je, nepremično gleda s svojimi velikimi očmi v okno, koder lije v njeno naročje mesečina, in ko vzdahne, se ji vzvalove prsi, kakor bi se vršili za njimi čudni prevrati. Poljubim ji roko in ji jo vrnem v naročje.

— Ti, me vpraša odkrito, kako se pa imaš?

— Nikakor, pravim, če ti naj povem o tistem posebnem notranjem življenju. Kadar sem sam s seboj, mi je včasih nerodno in vprašam se: Ali je to vse, kar mi je namenilo življenje? Ali je to cilj, vrh, radi tega mar sem se rodil? Nesrečno bitje sem, nikoli zadovoljno.

— Poročnega prstana še nimaš na roki, pravi Mica. Kakor jaz si: tudi meni se ni tako mudilo.

Zdaj me spreleti tak občutek, da je groza. Za hip se stemni okoli mene in povrsti lezejo zopet predmeti iz črne teme. Najprej okno z mesečino, potem mračni obrisi špineta, nedoločne podobe treh križev, ki vise nad njim, in nazadnje Mica. Ne vem, da bi mi bilo kdaj v življenju tako nerodno, kakor mi je bilo v tem trenutku. Gledam v črno tastaturo in molčim. Zdaj vidim jasno, kakšen človek sem. V meni ni prave odločnosti, ker ni v meni pravih čustev. Meni se samo zdi, da globoko čutim, ali v resnici je to le posnemanje tistega, kar sem videl na drugih ali posnel iz knjig, ki opisujejo velike ljudi. V resnici nikoli ne čutim globoko, v resnici vedno lažem samemu sebi, ko si zatrujem, da brez tega ali onega ne bi mogel živeti.

Ne, zašel sem na napačno razlago sebe samega. Jaz sem namreč nesrečen človek. Silim, silim do sreče, a se ne morem nikoli in nikjer dokopati do nje. Zdaj dojdem do tega vrha, ki se mi je zdel prej cilj, a ko sem to dosegel, je vstal tik njega drug vrh, ki mi je še ljubši. Kaj jaz vem, odkod se je vzel!

Govoriti hočem odkrito, to sklenem in prisežem na tistem samemu sebi takoj. Pošten človek sem, tega si ne dam odyzeti. Vajen sem, gledati naravnost v oči in ovinkov in zviti repov ne maram iskati. Resnico ljubim, to je morda edina moja čednost. Glavna moja napaka je, da ljubim vse tiste, ki so lepe. Ljubim dalje tudi tiste, ki niso lepe, temveč samo na ta ali oni način po svoji zunanosti zanimive. Ljubim tudi tiste, ki imajo kake take duševne lastnosti, ki se zde meni od te ali one strani prijetne. Končno ljubim vse nesrečne ljudi, torej tudi ženske, ki niso lepe, temveč nesrečne. Imam posebno lastnost, da se mi vse žalostno in potrto smili. Grozno neprilичno mi je, če je kdo radi mene nesrečen. Moja sreča obstoja v tem, da bi bil sam srečen in da bi bili srečni tudi vsi tisti ljudje, ki žive v moji bližini.

— No, se oglasi Mica, in meni je huje

in huje. Srce mi bije, po sencih mi igrajo žile, da jih razločno čutim. Hočem biti pošten, ne bom zatajil niti stavka resnice, to je moj sklep, a ta sklep je nepojmljivo težko izvedljiv. Poznam ljudi, ki bi jim bila to igrača. Ali jaz sem čuteč človek in imam smisel za bližnjega.

— Mica... oženjen sem... imam štiri otroke...

Tako je. Zdaj sem uničil vso lepoto teh ur, tega večera, kakor bi treščil z nerodno pestjo po dragocenem in šibkem umotvoru. Vprašam se, zakaj sem se peljal ž njo, če sem mislil to napraviti. Iščem, brskam in stikam po možganih za neko logiko; ki je ne morem najti. Zdi se mi, da ni to ne logika, ne nelogika, temveč življenje. Ali od vraga bridko življenje. Take stvari doživlja edino tak človek, kakoršen sem jaz. V vse se hoče vtakniti, in ko se je treba izmuzniti, je žalosten. Ali nekaj bi se vprašal, in to najenergičnejše: Zakaj se človek veže po teh strahovito držečih vezeh katoliške cerkve z vrvmi in verigami svetega zakona? Ljubim ves svet, a zavežem se nekega dne, da bom ljubil odslej dalje eno samo žensko! O trenutke, kako preslepiš človeka!

Mica nič ne odgovori. Gleda skozi okno in v obraz je temno, čudno temno zardela. Oči so velike in se ji motno svetijo, kakor črni motni kameni. Zdi se mi, da vsa gori, a jaz si priznavam odkrito, kako mi je ravno do tega, da bi nje ne vznemirjal, da bi delal njej le veselje in kratak čas in same prijetnosti. Nenadoma izpregovori:

— Luči ni, oprosti!

Tako se je spomnila luči šele zdaj, kakor bi držala v roki vsak po en časopis in bi zaradi nerodne teme ne mogla čitati dalje.

— Kaj pa hočeš, ji pravim. Zaljubil sem se bil.

— Nič nočem, meni Mica odločno. Iz česa izvoliš sklepati, da bi kaj hotela?

Ženska je bušila iz nje, tista ženska, ki bo pokrila s pikrostjo vse lepe in odkrite besede one ženske, ki je govorila prej. Vem dobro, da je najin pomenek pri kraju. Mica je bila zašla v neki dobri in samozavestni nadi predaleč. Zdaj ji je samo do tega, da prekliče resnico.

Na mizi gori luč in iz sobe izgine mesečina. Kako bi ne bilo vse vsakdanje pri tej pusti petrolejki? Sedem za okroglo mizo nazaj in gledam pred seboj na steni sliko, kako bičajo črni grdogledi ubogega sinu človekovega. Bijejo in vihte korobače, da je groza, a napete žile jim gledajo iz rok kakor štruce. Ura na omari se zopet sproži in prične biti. Nato zaigra Schönbrennerwalzer. Mici pride ura ravno prav. Vstane in pravi, da je čas spanja. Posloviva se.

Ostal sem v sobi sam, ona pa je odšla s svečo v vežo in nekam po stopnicah. Dolgčas mi je; zdi se mi, da še nikoli nisem potreboval tako nekoga za pomenek, kakor v tej uri. Pričnem hoditi po sobi gor in dol, gledam v tla in tiho žvižgam. Kaj sem napravil, se vprašujem, kaj sem napravil? In odgovarjam si: Nič, za vraga samega! Grem k oknu in gledam v noč. Mesec sije in razliva svojo luč po tihih orehih, ki rastejo na dvorišču. In dalje tja po širokih poljih, travnikih, dolinah in holmih. Cerkvena ura se oglasi in bije na svoj farni zvon. Debeli, resni udarci kladih lete po krajini in se drug za drugim gube. Zdi se mi, da nisem ničesar kriv in da sem brez krivde vendar povzročil to tesno, zoprno razpoloženje. O, kako nesrečno bitje sem jaz!

Slečem se in vlečem. Luč sem pozabil ugasniti, in dolgo premišlujem, predno se odločim, da vstanem in jo privijem in za-

dušim. Težko, jako težko zaspim in se mučim v sanjah. Pred nekim rdečim rabljem se skrivam, a vse je zaman, ker me povsod najde. Vsak hip vidim v njegove bele oči in slišim njegov rezki glas:

— Beži, če ne te ustrelim!

Prebudim se bolj truden, kakor sem legel. Ko se snidem z Mico, vidim, da sem ji popolnoma isto, kakor na primer Jernejček. Ko sedem na voz, da se peljem na postajo, mi pravi:

— Pozdravi gospo, in drugo leto pripelji njo in otročičke k meni na počitnice!

— Hvala, pravim, a zraven si mislim: Ja, kajpada, vse štiri ti bom pripeljal, in če bomo letos še enega kupili, potem vseh pet, ta bo prava! In ravno to se mi zdi silovito smešno, če tudi ni moja domneva upravičena.

— Glejte, gospod, se oglasi Jernejček in obrne nazaj, tisti grad tam je kupil neki bogataš z Rusovskega!

Naj ga kupi Hindostanec, si mislim in ne odgovorim ničesar. In ko gledam po jasni krajini, mi vedno brodi po ustih in možganih: O ti opredeljena, od vsega sveta ločena, nesrečna, zakonska stara korenina!

PAVEL FLERE:

Naši otroci — naša nada.

Če posedi gospoda po obedu pri mizi, se razvije pri črni kavi in dobrih smodkah najprej razgovor o politiki. Pa ne za dolgo! Kmalu preidejo na lov, odtod na pse in konje. Na dolgo in široko se vleče debata o tem predmetu. — Snideta se dva kmeta — pogovor se suče o volih, kravah, konjih; pri gospodinjah o perutnini, prašičih, poslih. Koliko skrbi, koliko resnih obrazov je pri teh razgovorih! Saj ne zameri, kmetu posebno ne, nihče, da mu je živina tako pri srcu; njegov kapital je, njegovo bogastvo. — Tako si misli in prepričan je o tem.

Samo, da pozabljajo ljudje pri vsem tem na nekaj drugega. Ali slišite kdaj pri takih popoldanskih pogovorih ali ob prilikah, ko se snideta dva znanca ali tudi dve gospodinj, besedico o mladinski vzgoji? Kolikokrat stopi gospod, ki se toliko briga za svoje konje, da sam osebno nadzoruje hleve, da vidi na lastne oči, kako so postreženi njegovi ljubljenci, stopi li kdaj tudi v otroško sobo, da pregleda tudi pri svojih otrokih, če je vse v redu? In mestna gospoda je naročena na modne liste, na časopise, ki poročajo o svetovnih dogodkih, čita še kak „Vestnik“ — zastonj pa povprašujete, če so naročeni tudi na kak list, ki je pisan za vzgojitelje in starše, zastonj iščete po njih knjižnicah knjig, ki bi govorile o mladinski vzgoji. Takisto je na kmetih. Če že pride v hišo kak list, ali kaka knjiga, vzgojne vsebine prav težko, da bi bila.

Če se tole premisli, se zdi človeku pravzaprav le čudno, da je ljudem umna živino-reja bolj pri srcu kakor pa to, ali vzgoji prav svojega otroka. In ta brezbriznost staršev ni le na enem vzgojnem polju; skoro da jim je vseeno, ali se oplemeniti otroško srce, ali je otroško telo zdravo. Največ je ljudem vsa „vzgoja“, t. j., kar pod tem razumevajo, pripomoček, „da se bo godilo otroku kdaj dobro“. Skrb sama na sebi je lepa, je plemenita, če jo ogledujemo z enega, materialističnega stališča; prava pa bi bila, če bi se

reklo: „Hočem, da je moj otrok duševno in telesno tako vzgojen, da se mu bo godilo lahko kdaj dobro.“ In „duševno“ ne pomeni le pouk, ampak vzgojo srca in razuma in pred vsem srca. Ta vzgoja da v svet pridno roko, ki jo podpira izobražen razum.

Za danes pa nam gre tu za telesno vzgojo.

„Da je le otrok zdrav!“ v tem je višek zadovoljnosti staršev. Reči pa bi morali: „Da le ostane otrok zdrav!“ In v tem se greši največ! Otroci so zdravi, je bil vedno zdrav; ko doraste v moža, v ženo, ko bi moral vršiti svojo nalogo kot čvrst, krepek ud človeške družbe, pa ni več zdrav; bolehen, pohabljen je zato, ker se ni mislilo na to, se ni oziralo na to.

V naslednjem podajemo za telesno vzgojo nekaj pravil, kakor jih zahteva najznamenitejši angleški vzgojeslovec sedanje dobe,

Umetniška skupina Alojzija Gangla nad gledališkim portikom v Ljubljani poškodovana.

Herbert Spencer. Povdariti pa je treba takoj skraj, da je v splošnem vzgojeslovju govor le o normalno razvitih otrokih, zakaj, kjer manjka ta predpogoj, ima prvo besedo zdravnik, ki določa po lastnem prevdarku za vsak slučaj posebej.

Koliko naj otroci jedo? „Plenus venter non studet libenter — poln trebuh se ne uči rad“, so rekali Rimljani. Znana je zmernost starih Špartancev, pri katerih je bila telesna vzgoja vse. Zmerni so morali biti odrasli, celo lakotovati je morala mladina.

Splošno je znano, kako radi imajo otroci sladkarije. Navadno se trdi, da je to razvada, ki jo treba zatirati, kakor vse druge razvade. Tako izgovorjena sodba je enostranska. Raziskavanja so namreč dognala, da je v tej poželjivosti po sladkosti več kakor se navadno misli, da to ni toliko razvada, kakor potreba. Spoznalo se je, da je vloga sladkorja pri življenju. Sladkor in maščoba se spajata v našem truplu s kisikom, kar proizvaja, da se tvori toplota. Sladkor pa je oblika, v katero se morajo razne druge snovi šele razkrojiti, in ta razkroj se godi v truplu. Skrob, ki je posebno v moki, krompirju, fižolu in drugih takih živilih, se izpremeni pri prebavljanju v sladkor, jetra izpreminjajo v sladkor še druge snovi, če se ni dalo truplu takih, ki dajo sladkor že sami po sebi. Otroci imajo torej to kurivo človeškega trupla posebno radi; kakor po drugi strani navadno ne marajo drugega, ki daje največ toplote, to je maščobe. Razlagamo si torej lahko zadevo tako, da morajo dobiti pri pomanjkanju enega kuriva

dosti drugega, in ker se jim upira maščoba, morajo vzeti sladkor. Vprašanje je le, v kateri obliki naj ga vzamejo, da jim ne škoduje. Tu se pač priporoča od priznanih strani po vsej pravici najbolj med in vkuhano sadje.

Otroci imajo radi rastlinske kisline. Vsako sadje jim je dobro; če ni zrelih jabolk in hrušek, segajo po nezrelih robidnicah in lesnikah. Rastlinske kisline so pa tudi izvrstna krepčilna sredstva, pospešujejo prebavo. Tu je v vzgoji dosti napak, zlasti v meščanskih in boljših slojih. Kruh, sirovo maslo, sirovo maslo in kruh prihaja na otroško mizo — maščoba in skrob se tlači v otroška usta, tistega pa nimajo, kar zahteva njih organizem. Zakaj se potem čudimo, če leti vsak krajcar v prodajalno za malovredni sladkorček, ali pa, če se preobjedajo o postnih dneh sladkih močnatih jedi? Ko pa nastajajo vsled preobjednosti slabosti, pripisujemo to požrešnosti, pa smo le sami odvrgli vajeti zmernosti, ki bi jo nalagala narava pri pravilnem ravnanju sama. Na otroški mizi bodi vedno sadje! — ta zahteva bo omejila mnogo nepotrebne jeze.

Enako je v drugih slučajih. Otrokova lakot pri pravilni hranitvi bodi merilo za njegovo ješčost. Narava sama kaže pot. Zakaj naj bi nastavljali merilo starši? Kako more reči z vso pravico mati otroku: „Dovolj imaš! Ne smeš več jesti!“ — Če se mu je dalo prave hrane, ve otrok sam, kdaj mu je dosti. Če se ga ni pustilo stradati pri jedeh, ki imajo v sebi snovi, kakor jih zahteva njegov organizem, ni nevarnosti, da bi se pri kaki priliki preobjedel. Saj starši ne morejo vedeti, kdaj mu je dosti! Saj ne vidijo v njegov želodec! Kako naj torej samolastno nastopajo? Zahteva trupla po hrani ima svoje mnoge, zapletene in upravičene vzroke, je odvisna od razmerja dela, od načina in vsebine zadnje jedi, ki jo je dobilo v sé truplo, od naglice, s katero se je jedlo in prebavljalo.

2. Kaj naj otroci jedo?

Znan je izrek: „Meso ni za otroke!“

Tako se pravi; če pa vprašamo koga po vzroku, zakaj da ne bi bilo meso za otroke, nam vé povedati v najboljšem slučaju, da je trdil to isto tudi njegov oče, ne ve pa, odkod da je vedel to oče. Lahko je, da ne prebavlja še nežni otrokov želodec, ki še nima krepkih, utrjenih mišic, pošteno mesnih jedi, ki potrebujejo krepkega žvalenja. Ampak to velja za prav majhne otroke, ne pa tudi za malo večje in večje, pri katerih je želodec že dosti utrjen. Nasprotno je gotovo, da rabijo otroci še izdatnejše hrane kakor odrasli. Dokaz za to trditev je prav lahek, in ni se nam treba spuščati daleč vanj. Odrasel človek rabi življenskih snovi predvsem le za ohranitev telesa, otrok pa za ohranitev in rast. Da je treba za dvojno opravilo več moči kot za eno, je jasno.

Vprašanje pa nastane, ali naj se porabi za hranitev otrok večjo množino živil, ki manj zaležejo, ali zmerno množino takih, ki kaj izdajo? Odgovor je lahek, če pomislimo, da je treba za prebavo večje množine več časa. Če pa se porabi več časa za prebavo, ga ostane manj za rast in druga opravila, ki so odložena truplu. Za prebavo je treba močnega sodelovanja krvi in živcev; saj poznamo tisto utrujenost in željo po počitku po jedi: kri in živci imajo opraviti na enem kraju toliko, da jih ne moremo siliti k večim opravilom obenem. Ta dejstva sama govoré za krepko tečno hrano.

Navidez je temu pravzaprav drugače. Otroci boljših slojev dobivajo gotovo boljšo hrano, kakor otroci na kmetih. In vendar

so ti krepkejši, dorasli močnejši in žive navadno dalje. Da govori tu mnogo drugih vzrokov poleg: boljši zrak, prosto gibanje zunaj, naravnejša hranitba v drugih ozirih, manj posedanja in duševnega življenja — vse to radi preziramo. Preziramo pa tudi, da nam ne gre tu za telesno maso, za obilost,

Deželni poslanec in župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar, pisatelj, načelnik narodnonapredne stranke v Ljubljani.

pač pa za telesni stroj. Videz pogostokrat moti: plehko, mehko meso je navidez prav tako kot čvrsto, ni pa v resnici! Poskusimo pri otrokih, kdo več zdrži pri napornih telesnih vajah, pri telovadbi, pri hoji, pri tekanju — kmetški, obilni in zavaljeni zaostajajo za navidez slabotnejšimi, pa strumnejšimi otroci boljših slojev. Primeri iz živalstva in raznih človeških plemen nam kažejo, da je stopinja energije in delavnosti odvisna od vsebine hrane in živila.

Omeniti bi bilo še raznoličnost v hrani. V tem oziru so naši mali prav na slabem. Ne more se sicer trditi o njih hrani, kakor trdi znana zabavljalica, da pravi vojaški boben „vsak dan krompir, vsak dan krompir“, pa pravzaprav dosti boljše tudi ni. Opoldne se hrana še sicer izpreminja, ampak zjutraj. Dan na dan, teden za tednom, mesec za mesecem in leto za letom stoji za otroka vedno isto pripravljeno: mleko in kruh, ali kava in žemlja, ali mleko in žganci. In pravtako se dan končava z mlekom in kru-

Deželni poslanec, župan Josip Lavrenčič v Postojni.

hem, ali s kavo in žemljo, ali z mlekom in žganci. Da se tega otroci dostikrat naveličajo, da jim provzroča želodčne slabosti, če z njimi količkaj ni v redu, je znano. A navadno se išče vzroka takim slabostim tam, kjer ga ni. Zakaj vzrok je preobjednost.

Mnogoštevilni poizkusi so pokazali, da je komaj katera jed, in bodi še tako dobra, ki bi imela vse snovi v pravilnem razmerju in pravi obliki kar se potrebuje za pravilno, redno življenje. Iz tega sledi, kako je želeli, da se hrana pogosto menja in daje trupu tako vsega, česar od nje zahteva. Zato je treba, da ima hrana vedno, kadar se jo zavživa, po možnosti vse snovi v sebi, ki se jih rabi.

Marsikdo poreče: „Ta bi bila lepa, da bi morali sestavljati zdaj za otroke še kar posebne jedilne liste, kjer bi si milostno izbirali, kar jim bo povolji.“ Mešanje hrane ne provzroča toliko sitnosti in skrbi, kolikor dobro dene taka menjava telesu. Še več. Pri krmljenju svinj in druge domače živine skrb za pravilno in umno hranitev ni odveč, odveč pa naj bi bila pri hranitvi otrok?

Nekaj pa je treba pri tem še omeniti. Kdor bi se odločil za menjavo, se mora ravnati po gotovih pravilih. Menjava se ne sme izvršiti takoj. Če se začne dajati močnejšo ali slabšo hrano, je treba določiti mero. Če so moči slabe, mora biti mera prestejša, prehod k močnejši hrani pomalem, zakaj vsak prirastek dobljene moči dovoljuje nov prirastek hranitve. Prva zahteva pravilnega obeda je množina, ki zadostuje, da se napolni želodec, in ta zahteva prepoveduje jedi, ki imajo take sestavine, da jim manjka onih, ki dajejo potrebno množino.

Zaključek izvajanj o hranitbi je:

Otroška hrana mora biti zelo tečna; biti mora pri vsakem obedu in pri vsakem, ki sledi prvemu, različna; in biti mora zadostna.

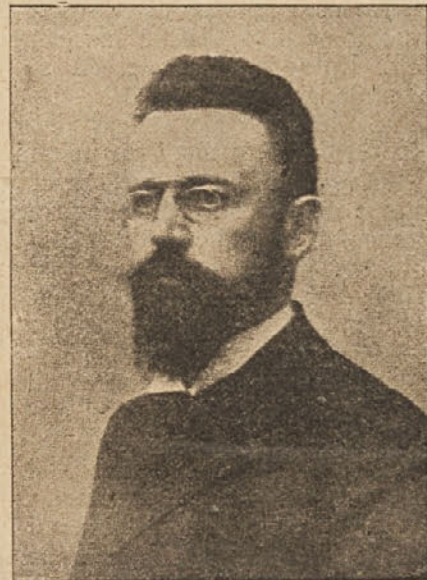
Deželni poslanec, profesor Milan pl. Šuklje v Ljubljani.

Naše slike.

Kranjski deželni zbor je sklican na torek, dne 20. januarja. Tudi nekaj novih poslancev bo sedelo v njem. Njegovo Veličanstvo je odvetnika dr. Ivana Sušteršiča iznova imenovalo kranjskim deželnim glavarjem, Slovenska ljudska stranka je obdržala dosedanje večino. a tudi Slovenska napredna stranka prihaja v novi deželni zbor nezmanjšana. Nemški veleposelniki so ohranili svojo posest. Naš list prinese polagoma slike naših poslancev, da jih spoznajo tudi nevolilci. — Milan pl. Šuklje je profesor na c. kr. državni obrtni šoli in sin bivšega dež. glavarja ter mnogoletnega parlamentarca; Josip Lavrenčič je župan in tovarnar v Postojni; Adolf Ribnikar je mestni tržni komisar, organizator in po letih najmlajši napredni poslanec; Engelbert Gangl je gimnazijski učitelj v Idriji, urednik, pisatelj in glavni organizator naprednega učiteljstva; dr. Ivan Tavčar pa odvetnik, ljubljanski župan, najstarejši aktivni napredni parlamentarec, predsednik napredne stranke in naš odličen pisatelj.

Enver bej, najradikalnejši turški politik in poveljnik, je postal turški vojni minister

in paša. Odlikoval se je že v bojih proti Italijanom v Tripolitani, kjer je pridobil divje Arabce na pomoč pičlim turškim posadkam ter je z njimi prizadel italijanski vojski mnogo hudih udarcev. V vojni z Bulgarijo je Enverpaša stal sicer kot skromen major bolj v ozadju, a njegov vpliv

Deželni poslanec, urednik, učitelj in pisatelj Engelbert Gangl v Idriji.

je rasel bolj in bolj, dokler se ni pomaknil v prvo vrsto. Enver paša je najfanatičnejši turški rodoljub, sila energičen reformator turške vojske ter najopasnejši sovražnik Bolgarije in Grčije. Njegova zasluga je baje, da so se Turki iznova polastili izgubljenega Drinopolja. Enver paša je pozval v Turčijo več nemških visokih častnikov, da uvedejo v zanemarjeno turško vojsko evropski red ter jo dvignejo na višino; poslal pa je v pokoj veliko število dosedanjih nesposobnih, čeprav najodličnejših turških generalov, kar more postati zanj še zelo nevarno. Mladi, brezobzirno fanatični Enverpaša bo delal Evropi morda še sive lase, zakaj tako nemiren duh na mestu vojnega ministra ne bo dolgo prenašal sedanjega ponižanja Turčije.

Iz Albanije prihajajo čudne vesti. Nemški princ Wied, ki je kar čez noč postal kandidat za albanski knežji prestol, je dobil tekmece v Izet paši. Neznane princa Wieda hočejo imeti evropske vele-vlasti, zlasti Avstrija, Izet pašo pa Turki in Albanci. Zato se princ Wied niti ne

Deželni poslanec Adolf Ribnikar, mestni tržni nadzornik v Ljubljani.

upa odpeljati iz Potsdama v Albanijo, ker se pač boji, da bi ga mogla zadeti kaka albanska krogla ali sablja, še preden se ogreje prestolček pod njim. Ker je pretežna večina Albancev mohamedanske vere, in ker ni bilo za princa Wieda nobenega glasovanja po Albaniji, je prav lahko mo-goče, da ima protestantovski princ Wied

med Albanci več nasprotnikov kakor prištašev. Izet paša pa je albanski mohamedanec, bivši turški vojni minister, torej Albancem gotovo ljubši. Baje je Izet paša svojo kandidaturo že umaknil in intriga Mladoturkov se je ponesrečila. Toda gotovo je, da bo Evropo še večkrat glava bolela zaradi Albanije in zlasti zaradi albanskega prestoliča, te najduhovitejše iznajdbe našega Berchtolda. Berolinskih in pariških palač in salonov vajeni princ Wied se bo

Lepa Albanka iz Valone v narodni noši. Dimije (ženske hlače) so povsem turške.

pač slabo počutil v Albaniji, kjer so razmere še azijske in manire ljudske še slabše kot turške. Naše slike kažejo dva prizora iz glavnega albanskega mesta Valone in Ferizovića. Takih ulic, hiš in vozov se princ Wied ne bo razveselil. Lepe Albanka pa so v svoji narodni noši povsem turške mode, le obraz nosijo odkrit.

Mercedes Valenti, prva altistka hrvatske opere, ki gostuje v Ljubljani, je še mlada, a izredno nadarjena pevka. Njen svetli alt je izredno simpatičen in tudi njena igra je prav lepa, nikdar pretirana in vselej smiselna. V Ljubljani je pela prav dobro Azuceno (Trubadur), Ulriko (Ples v maskah) in Maliko (Lakme). Dasi je šele nekaj let pri operi, ima že velik repertoar.

Domžlski orhester obstoja že 30 let brez subvencije in le iz lastne volje in veselja članov, ki se popolnujejo vedno iznova. Svira po vsem Kranjskem in tudi po Štajerskem ter je rešil iz hude zadrege že marsikak veselični odbor. Orhestrovi člani so obenem vrli gasilci ter nastopajo tudi v gasilskih uniformah. Veselje do glasbe združuje te može, ki so priredili veselje že tisočerm brez razlike strank.

Skupina Alojzija Gangla na slemenu gledališča, najlepší kiparski umotvor na deželni Talijini hramu, je poškodovana. Ogromnemu krilatemu geniju, držecemu bakljo, se je odlomila kviško dvignjena desnica in se je razbila. Ta glavna skupina nad portikom predstavlja slovenskega genija, na desni sedi tragedija, na levi (gola figura) pa veselo glasbo. Umotvor je iz merlerskega kamna, ki se je uspešno vpiral vsakemu vremenu 20 let. A tudi figuradni timpanonski nakit se ruši ter odpadajo Modricam roke. Fasada propada od leta do leta. Zato se je bati, da propadeta še Ganglovi sohi „Veseloigra“ in „Žaloigra“, ako se ne pobrigajo vsaj zanju.

Veseli dogodek. V družini nadvojvode Karla Franca Jožefa, na gradu Hetzendorf, so imeli pred kratkim vesel dogodek: nadvojvodinja Cita je povila drugo hčerko, ki jo je z vodo iz Jordana krstil knez nadškof dr. Piffel v prisotnosti cesarjevi in mnogih članov dvora na ime Adelajde.

Botra sta bila nadvojvodinja Marija Jožefa in princ Sikst Parmski.

Dame siamske so sestavile dvorni orhester, ki koncertuje pred siamskim kraljem. V južni Aziji leži kraljestvo Siam z blizu 7 milijoni prebivalcev, med temi je 1 milijon Kitajcev. Največ se pridela ondirža in popra. Prebivalstvo je bogato, ljubi lepote in se po vzoru Japonske vedno bolj poevroplja. Vlada je moderna in je v vseh strokah nastavila Evropejce kot učitelje. V trgovini so učitelji Nemci in Kitajci, v tehniki Francozi. Podnebje je gorko in najbolj vroč mesec je april. Kralj ima naslov „Gospod belega slona“. Sloni v Siamu so blede rdečkastorjavi. Poslopja so večinoma iz bambusa. Ljudje so majhni, nežni in zelo vztrajni. Z Japonsko je Siam v ozkih stikih.

„Monna Lisa“ se je vrnila v Pariz. Skoro pred poltretjim letom je iz pariškega Louvra izginil najdragocenejši, svetovno slavni umotvor, slika „Monna Lisa“ ali „Gioconda“, nesmrtno delo genialnega Lionarda da Vincija. Slika je portré dame, ki jo je umetnik ljubil; razmerje med damo in slikarjem pa je ostalo čisto, idealno. Skoro pet let je slikal Lionardo ta portré in ustvaril umotvor najvišje krasote. Francozi so nemalo ponosni na „Giocondo“; zato je bilo razburjenje upravljanjsko, ko je slika izginila in je ostal le prazen okvir. Meseca decembra pa so v Florenci aretirali nekega obrtnika Perugia, ki je ta umotvor poiskoval prodati. Sliko so mu vzeli in shranili v florenski galeriji, dokler se ni dognalo, da je najdena slika resnično original. Nato so jo s kraljevsko častjo odpeljali v Rim, kjer je bila nekaj dni razstavljena pod varstvom policistov. Iz Rima so jo pripeljali v Milan, kjer je bila takisto razstavljena par dni in nato odpeljana v Pariz, kamor je dospela dne 31. decembra popoldne. Na kolodvoru so jo sprejeli zastopniki vlade, policije in umetnikov ter ogromno foto- in kinematografov, kakor resničnega vladarja ali živo vladarico. Francozi so zopet srečni, da imajo svojo „Giocondo“, Italijani pa so takisto ponosni, da so se mogli izkazati kavalirje francoskemu narodu ter mu pokloniti največji umotvor svojega Lionarda. Tat Perugia je baje na Ruskem rojen Lah. Izgovarja se, da se je hotel maščevati za čine Napoleonove, ki je dal odnesti iz Italije baš največje umetnine v Pariz. Pravijo pa, da mož ni zdrave pameti.

Zimska športna sezona v Bohinju. Po več letih imamo trajen, visok sneg in

mraz. Zimski športi, ki se nekaj sezon sploh niso mogli gojiti, imajo letos najlepše čase. Drsanje, sankanje in smučanje zabava zopet tisoče ljudi in jim utrjuje zdravje, jekleni mišice in krepi živce. Zlasti v Bohinju je zimski šport letos na vrhuncu. „Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem“ je poskrbela za razne prilagoditve in komoditete, ki privabljajo športnike s Kranjskega, iz Trsta in Gorice v prekrasno

Enver bej, novoimenovani vojni minister v turškem kabinetu, junaški poveljnik v Tripolitani, reorganizator turške vojske.

bohinjsko dolino. Ob nedeljah in praznikih prihajajo posebni športni vlaki, ki pripeljejo vselej več sto sankalcev in smučalcev. Hoteli so navadno že v soboto zvečer vsi zasedeni. Na sankališču „Belvedere“ se zbere po 200 in več sankalcev z različnimi modernimi sanmi. Videti je ondi pristne zimske športne trese, dame v raznobarnih sweaterjih in športnih hlačah ter veliko število smučalcev v najmodnejših krojih. Na Ravneh se vrše dirke smučalcev pod strokovnim nadzorstvom. Minolo nedeljo je tekmovalo devet najboljših smučalcev; trije zmagačji so bili obdarovani. Za smučski šport deluje kot učitelj slovenski turistični pisatelj gospod Rudolf Badiura.

V Bohinju je sedaj sploh živahno. Deželna zveza za tujski promet je priredila smučaške („ski“) tečaje za začetnike in za izvežbanejšje smučarje pod vodstvom lajt-

Božičnica v srbski šoli: Obdarovanje ubožnih učencev.

nanta Julija Ringela. Tečajev se udeležujejo dame in gospodje, ki prebivajo po hotelih v Boh. Bi strici. Meseca januarja in februarja se prirede tekme za smučarje in sankarje. V Bohinju je v sedanji krasni zimi veselo in glasno, kakor bi bila letna sezona na vrhuncu. Čisti, kakor kristal jasni zrak, zimsko sinje nebo, naše veličastne gore v snežnem hermelinu kakor okameneli kralji, nad vsem pa divno solnce daje Bohinju prelesto vabljivost. Tam vidiš, kako čarokrasna je slovenska domovina. Iz Bohinja prinašamo troje slik v dokaz, da cvete zimski šport tudi v naši deželi.

Siamske dame, ki so ustanovile orhester za siamski kraljevski dvor.

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

46. nadaljevanje.

Obrnil je konja; mesečina mu je obisijala obraz, ki se je skrival prej v svoji lastni senci. Spremljevalca sta storila takisto... Ivan in Dušan sta spoznala razorano, mrklo obličje Halila beja v uniformi turškega oficirja!...

Ivan je dregnil Dušana s komolcem in ga potegnil za rokav: zdaj sta se mogla odstraniti z največjo previdnostjo, zakaj pogledi neprijateljev so bili obrnjeni v drugo stran.

Storila sta to, in dočim sta se plazila po ovinku z največjo naglico proti skupnemu skrivališču, je razlagal naš rojak pobratim svoj načrtu...

Pri Kostu Petroviču sta našla gosta. Bil je sivolas, sključen srbski kmet zelo miroljubnega videza; ako pa si ga pogledal natančneje, si videl za njegovim pasom

skrit samokres in nož z dolgim, širokim rezilom.

Prinašal je vest, da so videli Arnavte baš na ovinku, ki so ga napravili okrog Zelenike — torej še pred prekoračenjem rečice.

„Za jutri torej,“ je velel Dušan kratko, ko je doslišal poročilo. „Toda nocoj ne smemo trati časa: ponuja se nam izredno krasna prilika. Ali veste, prijatelji, da stoji zunaj pred selom Halil bej z jedva osmimi do desetimi spremljevalci? Res so vsi na konjih, toda vidi se mi, da nam vse eno ne uteko, ako se jih lotimo prav...“

„Halil bej!“

Mraz bi bil stresel vsakogar izmed naših prijateljev, ako bi bili slišali ta zamolkli vzdih, ki se je iztrgal staremu kmetu: toliko bolečine je bilo v njem, toliko neugašenega maščevanja! Toda že je izpregovoril Kazakov:

„Ali je res potrebno, da se zadržujemo s Halilom? Pustimo v nemar svoje carigradske zaobljube — te so naposled otroci prvega nagiba. Jaz sodim, da nam je skrbeti samo za naglo osvoboditev naših dam iz rok Alija Kemala in njegovih pajdašev — vse drugo si lahko prihranimo za pozneje, ako nanese slučaj.“

„Umno govoriš, brate,“ ga je prekinil Ivan, „in vendar ti ne morem pritrditi: ni vsak tako blag človek kakor ti in tudi ne tako brezskrben. Obljuba osvete je tudi obljuba, tem bolj, ker se nam nudi prilika, da si boljše ne moremo želeli; pred vsem pa je odstranitev Halila beja zahteva naše lastne varnosti. Z Dušanom sva namreč poslušala bejev razgovor s Švabo in Italijanom, ki mu stojita ob strani tudi tu, in posnela, da nas išče z namenom, iztrgati nam lady Heleno in mojo sestro, kakor hitro ju osvobodimo iz arnavtskih rok. To je za nas tem nevarnejše, ker so jim na razpolago redne turške vojaške čete. Slišala sva poleg tega tudi, da že slutijo naše skrivališče v tem selu; neizprosnost zahteva in naša dolžnost ne le do sebe, marveč tudi do posvečenih ciljev srbskega osvobođenja je, da ne uide živ niti Halil bej, niti kdorkoli izmed njegovih spremljevalcev.“

Nemo kimanje z glavami je pritrdilo Ivanu, ki je razložil nato svoj načrt in zaključil:

„A koga izberemo, da nas pojde izdat?...“

„Gospodine, pošlji mene!“ je zaprosil stari kmet in skočil naprej. „Pošlji mene, ako veruješ v Boga... ako spoštuješ majko... ako imaš sestro, ki jo ljubiš! Pošlji mene, brate, zakaj velik račun imam s prokletim Halilom bejem... razložim ti ga pozneje!...“

Ivan je pogledal starcu ostro v oči; zazdelo se mu je, da ni prevare v njih. Nato mu je položil roko na ramo in dejal kratko:

„Pojdi, zaupamo ti! Kaj imaš storiti, veš sam, saj sem razložil...“

Halil bej, ki je bil med tem razjahal, da si ogleda s svojimi spremljevalci to sumljivo okolico malo bliže, je imel nogo že zopet v stremenu: niti najmanjša stvar ni pričala, da bi se potikali tod njegovi sovražniki ali kaki drugi nevarni ljudje. Stara kmetica iz sela, ki so jo bili ustavili njegovi vojaki in jo vprašali strogo, ali je videla takšne in takšne tujce, je zanikala vprašanje tako verodostojno, da so jo izpustili brez odlašanja. Zdajci pa je položil von Schratten svojo roko na Halilovo ramo in pokazal z desnico na temno postavo, ki je tekla iz sela proti njim, rišoč se vedno razločneje v blede mesečini. Bil je stari kmet, ki smo ga videli pravkar v razgovoru z našimi prijatelji.

Vrli domžalski orhester, ki deluje že nad 30 let.

„Stoj, gjavr!“ je kriknil nad njim vojak z zamolklim glasom. „Kam dirjaš?“

Prijel ga je za ramo in ga potegnil sirovo pred Halila beja.

„Kam se klatiš ponoči?“ je zarenčal bej nad ubogim, na videz silno prestrašenim kmetičem. „Govori, gjaur, drugače te dam obesiti na prvo drevo!“

„Bog ti daj zdravje, velemožni paša, rešitelj naš!“ je zajecal odposlanec naših prijateljev. „Prišel si baš o pravem trenutku, nebo bodi zahvaljeno... Oh, gospod, ne mudi se, ukaži svojim hrabrim vojakom, da primejo razbojnike, pred katerimi trepeče vse naše selo!“

Halilu so se zasvetile oči; njegova vohuna sta sklonila glavi daleč naprej kakor dve roparski mački, vohajoči za plenom. Razumela sta kmeta le slabo, in tudi Halil bej je bil pozabil do malega vse srbske besede, kar se jih je bil naučil za časa

svojega nekdanjega službovanja v teh krajih. Toda pristopil je vojak, ki je razumel jezik domačinov dovolj dobro in tolmačil beju istorijo, ki jo je pripovedoval jetnik s tako pristno grozo, da so mu vsi verjeli.

Ko je hotel Halil vedeti, kdo in kakšni so razbojniki, pred katerimi išče pomoči, je popisal starec brez pridržka naše prijatelje do pičice, kakršni so bili.

Halil bej je komaj sopel od razburjenja. In kako ga je prešinilo še le, ko je kmet nadaljeval:

„Pri sebi imajo dve jetnici, ki so ju menda ugrabili tu nekje v bližini... Dve tujki, obedve mladi in krasni kakor solnce... Kaj namerjajo z njima, ne vem; toda bojimo se, da ju hočejo umoriti...“

„Dovolj!“ je vzkliknil Halil bej, ki se ni mogel premagovati dalje. „Še to uro mora biti vsa tolpa teh predrznih komitov

v naših rokah, in potem — gorje jim!...“

„Ekscelenca,“ ga je prekinil von Schrat-ten, izražaje pomislek svoje in Birbantinijeve strahopetnosti, „kdo ve, ali jih zmoremo? Za boj z oboroženo četo nas je gotovo premalo.“

„Osel!“ je kriknil bej zamolklo. „Ali ne vidiš, da se nam ponuja morebiti edina prilika, dobiti ženski v svojo oblast? Če tudi poginemo vsi — odlašati ne smemo! Hej, ti gjaur,“ je prašal starca, „kje se skrivajo? Kje naj jih iščemo?... Tak govori, ne stoj, kakor da ti je zamrznil jezik!...“

Tolmač je prevedel te besede najbrže še srditeje, nego so zvenele, zakaj kmet je hitel pojasnjevati:

„V moji hiši so... izgnali so mene in moje otroke, da moramo zmrzovati brez strehe!... Oh, samo varujte nas, junaki hrabri — ako jih ne polovite vseh, bo

Iz Albanije: zgoraj na levi: Albanci [okoli nazgile (pipa) s cevjo; dim tobaka gre skozi vodo]; zgoraj na desni: Albanska godba; — v sredi na levi: Srbkinje na albanski meji; — v sredi na desno: Panihida za srbske vojake v Prizrenu; — spodaj na levi: Srbi v Ferizoviću; — spodaj na desni: Srbska dekleta pred vodnjakom.

strašno njih maščevanje nad mano, nad mojimi in nad vsem našim selom!...

„Kaj delajo zdaj? Ali čujejo?..."

„Napili so se rakije in polegli; mislim, da spe vsi, razen dveh, ki stojita na straži — eden pri vratih, eden pri jetnicah.“

Kljub mraku je videl kmet, kako se je zasvetilo sovraštvo v pogledih trojice; narobe pa ni opazil niti Halil bej, niti von Schratten, niti Birbantini zlovešče iskre, ki se je utrnila v starčevem očesu, ko je videl, da verujejo sovražniki njegovim besedam brezpogojno.

Halil bej je skočil z mladeniško čilostjo s konja.

„Razjahajte vsi!“ je ukazal svojim vojakom. „Privržite konje tu... pripravite puške — ali ste vsi gotovi? Stopajte tiho in oprezno, ravnajte naglo in brez hrupa! Pazite na moje ukaze... Ženskama se ne sme skriviti niti las na glavi... ako pa se brani kdo izmed moških — pobijte ga brez usmiljenja!“

Obrnil se je h kmetu:

„Vodi nas, stavec; ne boj se!... Toda gorje ti, ako nas misliš speljati v zasedo!“

Stavec je dvignil roke, kakor da hoče ugovarjati; a Halil bej ni čakal njegovega zatrdila.

„Naprej!“ se je začulo v smrtni tišini, ki je zavládala.

Maščujoča pravičnost je bila zastavila roko, da osveti grehe Halila, Nemca in Italijana z enim mahom.

Brez glasu, kakor prikazni, so se plazili Turki med bednimi kolibami srbskega sela.

Le tu in tam se je začulo pridušeno, razburjeno sopenje — dihanje zveri, ki se plazijo v temi proti svojemu plenu. Vojaki so pazili skrbno, da ne bi zarožljalo orožje, da ne bi počil pod nogami les in jih izdal pozornosti komitaške straže, ki jo je bil omenil stavec.

„Pozor!“ je šepnil zdajci vodnik. Bili so v skoraj popolnoma temni ulici med dvema polupodrtima zgradbama: izza sten se je slišalo puhanje živine. „Tako smo pri njih... pazite na stražo, ki stoji na oni strani vogala.“

„Dva naokrog!“ je velel Halil bej. „Obidita hišo in planita na čuvaja z druge strani...“

Beseda mu je zastala v grlu.

Kakor peklenski plaz, jih je zasul z desne in leve, od spredaj in od zadaj roj temnih postav. Kopito puške se je zavrtilo nad glavo nesrečnega vodnika, ki se je zgrudil brez glasu. Na vseh straneh se je

Mercedes Vaienti, prva altistka hrvatske opere v Zagrebu.

čulo bliskoma zapovrstjo hrstanje glav pod strahovitimi udarci; vse to se je zgodilo v trenutku, predno so se zavedli Halil bej, Schratten in Birbantini, kaj da se godi — in preden so se utegnili zganiti ter misliti na beg ali na obrambo, so jih že tudi držale silne roke, vezale jim ude in jim mašile usta z robci.

„Ti trije so naši!“ je bil zaklical Ivan in jih zaščitil z roko. „Nihče naj se jih ne dotakne!“

„O, verflucht!“ je zaškrtal von Schratten. „Der windische Hund! Slovenski pes nas ima v svoji oblasti...“

„Ščavo maledetto!“ je jeknil Birbantini. „Mio Dio e Madonna santa! Usmiljenje, signori!...“

Halil bej se je udal v svojo usodo z nemo resignacijo mohamedanca.

„Kismet!“ je bila edina njegova beseda, preden mu je potisnil poročnik Wheeler klopčič v usta.

Mr. Brown, ki se je bil tudi ndeležil kratkega boja, je posvetil z električno svetilko.

Dušan, Ivan, Wheeler, Estournelle, Kazakov in on so bili sami s svojimi ujetniki! Le par krvavih sledov po razteptanem snegu je pričalo o borbi — trupla Halilovih vojakov so bila izginila.

„Pokopavajo jih!“ je velel Dušan presenečenemu Amerikancu.

„All right!“ je dejal Mr. Brown in prisluhnil; izza bližnjega grmovja se je slišal šum lopat. „Vaši fantje delajo naglo kakor ameriški inženirji!...“

„Zdaj pridejo na vrsto ti trije!“ je izpregovoril Ivan zamočlo, pristopivši k logovom in tipaje njih vezi. „No, zvezani so trdno, lahko jim oprostimo noge... Ne, počakajte! Zavežimo jim prej oči... tako, da! Stopajte zdaj!...“

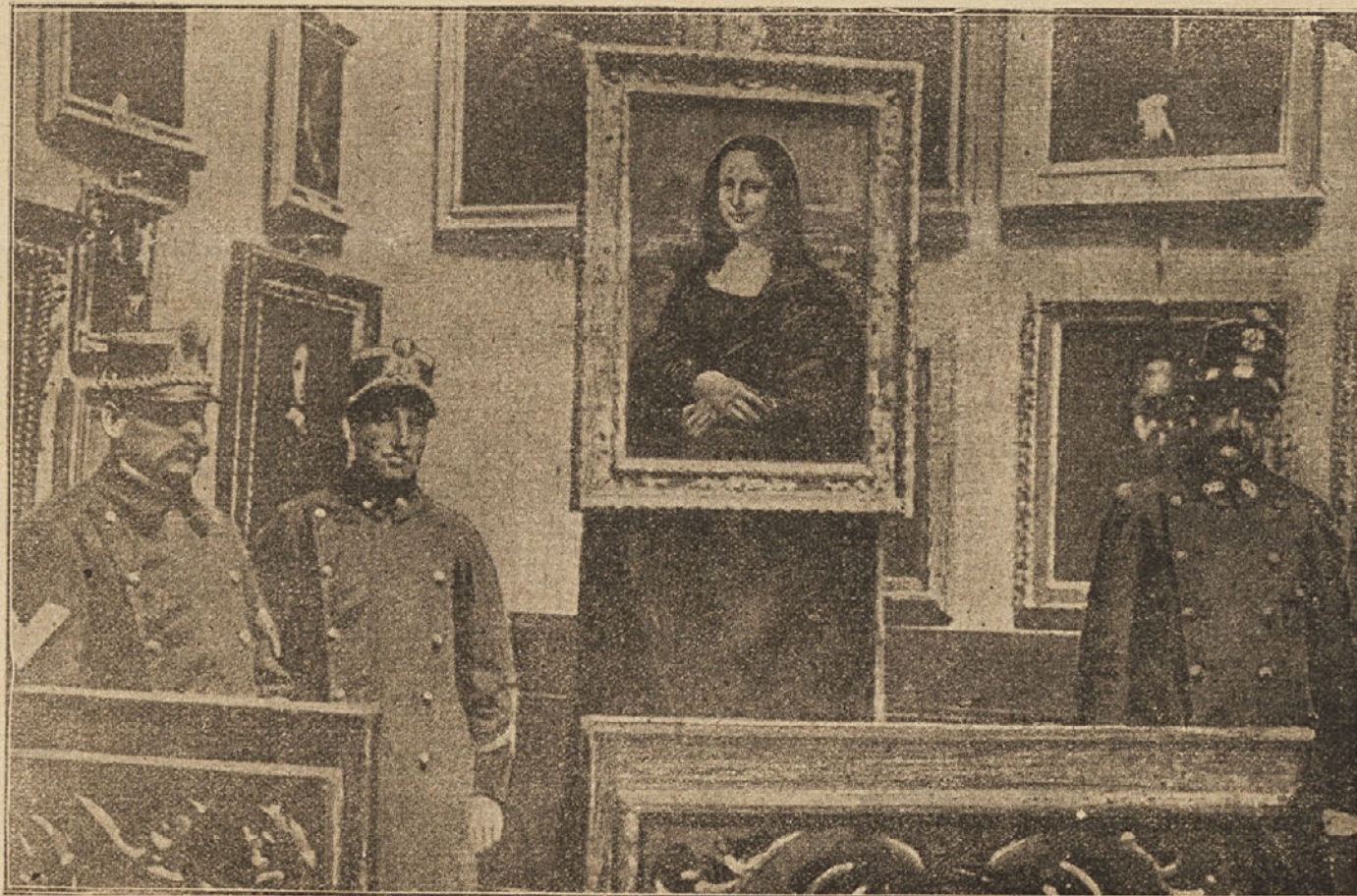
(Dalje prihodnjič).

Ženski vestnik.

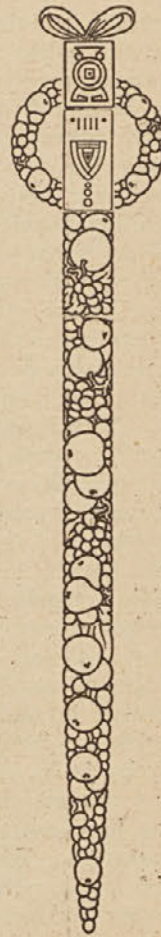
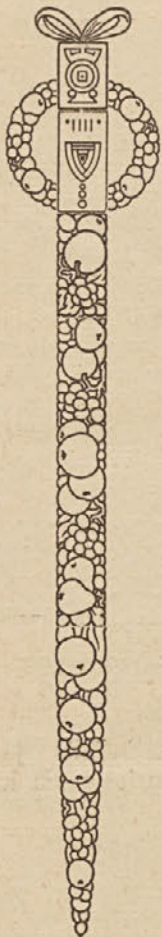
Ženstvo, alkohol in balkanska vojna.

Nobena nesreča ni Slovincem toliko škodovala, kakor alkohol, čezmerno uživanje vina, piva, žganja in drugih opojnih pijač. Najhujši sovražnik človeštva je alkohol, hujši kot kuga, kolera in vojske. Pri nas v Avstriji se izda vsak dan okoli 4 milijone K za alkohol. Koliko inteligence, zdravja, sreče in blagostanja ugonobe ti milijoni!

Treba je zato, da se bori proti temu najgroznejšemu sovražniku poleg države, šole, cerkve, poleg raznih društev in zdravnikov tudi vsak posameznik, predvsem pa matere in gospodinje, ki vzgajajo našo mladino

Ukradena in zopet najdena dragocena slika Monna Lisa, razstavljena pod varstvom policije v Florenci.

Sankači v Bohinjski Bistrici.

in lahko dobrodelno vplivajo na svoje može in posle. Ženstvo najlažje vrši vzvišeno nalogo, da opozarja vso svojo okolico na neizmerno pogubnost alkohola. Največ umorov, ubojev, pretepov, požigov in drugih zločinov zakrivi alkohol tudi med Slovenci.

Polkovni zdravnik dr. Popović je nedavno predaval v Budimpešti o balkanski vojni in o alkoholu. Dr. Popović se je udeležil prve in druge vojne na srbski strani, ter je bil dva meseca pred Drinopoljem. Na podlagi mnogobrojnih primerov je prišel dr. Popović do zaključka, da imajo vojaki abstinenti v vsakem pogledu veliko prednost pred onimi vojaki, ki pijejo opojne pijače, četudi le v majni množini. Predavatelj je trdil, da ima abstinentna, t. j. trezna vojska mnogo več discipline, vztrajnosti in podjetnosti, kot ona, ki uživa alkoholne pijače. Zato se obrača dr. Popović na vojske vseh narodov s pozivom, naj se varujejo alkohola, tega najhujšega sovražnika človeštva. Častniki in vojaški zdravniki bi morali neprestano opozarjati moštvo, da alkohol niti najmanjše ne krepi telesa, da ne povečava njegove moči in nje-

gove hrabrosti, marveč ravno nasprotno: razuzdanost, bojazljivost in okrutnost so najobičajnejše posledice alkohola v vojski. Že v rusko-japonski vojni je bilo možno opaziti, česa je sposobna abstinentna japonska vojska, a kaj so zopet počenjali ruski vojaki-alkoholiki, ki so se v svojem pijanstvu večkrat težko pregrešili proti svojim predstojnikom. „Srbski vojni predpisi,“ je nadaljeval predavatelj, „priporočajo vsem zapovednikom, da omeje uživanje alkohola pri vojaki in da ga po možnosti docela izbegavajo.“ To abstinentno gibanje je imelo izvrstne posledice v obeh balkanskih vojnah. Pri Bolgarih je dobival vsak vojak za časa vojne na dan 300 gramov žganja ali konjaka. Dr. Popović meni, da je vse one grozote bolgarskih vojakov, ki so jih počenjali zlasti ob zavzetju Drinopolja, pripisovati uživanju alkohola, ter da so se vse te grozovitosti izvršile v pijanosti, kakor se je mogel predavatelj prepričati na lastne oči. Dr. Popović gre še dalje ter pripisuje vse neuspehe Bolgarov druge balkanske vojne sistematskemu uživanju alkohola. Tako pripoveduje, da je bilo možno

voditi Bolgare proti njihovim bratom Srbom samo s pomočjo alkohola, uživanega v veliki meri. Na temelju osebnih izkušenj in zbranih podatkov glede uporabe alkohola kot zdravilo v bolnicah i. t. d. je prišel predavatelj do zaključka, da je umrljivost v onih bolnišnicah, ki ne uporabljajo alkohola, mnogo manjša kot v onih, kjer se ga poslužujejo. Prav tako se abstinentom rane mnogo hitreje in lažje zacelijo, kakor alkoholikom. Dr. Popović tudi pobija mnenje, da bi bile alkoholne pijače dobro sredstvo zoper grižo, kolero in druge bolezni ter pravi, da mineralne vode v tem oziru mnogo več koristijo, tem bolj če ne uživamo surovega sadja in drugih surovih plodov. Milijone in milijone žrtvuje svet za nove topove, za puške, za nove oklopnice i. t. d., nihče pa ne misli na to, da bi izboljšal moralno silo in značaj vojaštva s tem, da bi ga navajal na treznost! Vsaka vojna je pogubna, a mnogo pogubnejše je tiho, a tem strašnejše morjenje alkohola! — Tako je govoril vojaški zdravnik, ki ima velikanske izkušnje. Pozivljal je vse merodajne kroge k skupnemu delu proti alkoholu ter opominjal zlasti matere, naj sodelujejo pri tem plemenitem delu, ki bo rodilo najboga-tejša in najlepša sadova.

Roosevelt za žensko enakopravnost
Bivši dvakratni predsednik Zedinjenih držav, Teodor Roosevelt, veliki državnik, pisatelj in politik, ki ima še danes ugled bivšega genialnega vladarja, je izdal svoj živopis. V njem piše: „Treba je, da se vse vrline, ki so zbrane v državah, popolnoma razvijejo. Te vrline pa so brez cene, kakor prah na cesti, skozi katero piše veter, ako niso vezane z rodbinskim življenjem, v katerem vlada med enim možem in eno ženo prava ljubezen in skupna dolžnost, skrbeti za otroke. Razmerje med ženo in možem tvori temelj vse socialne stavbe. Največje koristi bo za državo postava, ki bo dala ženski enakopravnost z možem, tako da bo imela ženska volilno pravico, pravico imetje pridobivati in ga svobodno uporabljati, ter pravico, voliti sebi svobodno poklic, seveda pod istimi pogoji, ki veljajo za moške. Prepričanje imam, da ima ženska prav tako pravico glasovati kakor moški. Vedno sem pospeševal žensko

Trije bratje in tri sestre na isti dan poročeni.

volilno pravico, da bi si mogle ženske pridobiti boljše in uspešnejše delo; bil sem pri tem le prehladen. Odkar pa sem se seznanil z Jeano Adamsovo in Francesco Kallorovo, ki zahtevata žensko volilno pravico, ker je potrebna iz socijalnih, kulturnih in političnih ozirov, sem postal navdušen pristaš ženske volilne pravice. „Roosevelt, ki je dobil za svoje mirovno delo tudi Nobelovo nagrado in uživa v Evropi največji ugled, s svojimi nazori glede važnosti ženske enakopravnosti ni osamljen. V Slovencih seveda prevladujejo v tem oziru še nazori naših pradedov. Amerikanci se nam zato opravičeno posmehujejo.

Proti ozeblinam. Naberite v jeseni liste prave vinske trte ter jih posušite na zraku. Potem jih spravi v vrečice in jih hrani na suhem prostoru. Kadar začutiš v jeseni ali pozimi neprijetno rezanje in srbenje v rokah ali nogah, kuhaj 10 minut pest posušenih listov vinske trte v 1/2 litra vode ter kopaj roke v tem čaju, dokler je še tako vroč, da more strpeti roka. Roke drži tako dolgo v čaju, da se skoraj ohladi; potem jih nalahno posuši in namaži z lanolinom, ki ga dobiš v lekarni. Sredstvo je zares izvrstno; seveda treba je to kopel večkrat ponoviti.

Zavod sv. Nikolaja se imenuje zavetišče za brezposelne služkinje v Trstu, ulica Farneto 18. Ta zavod je bil ustanovljen pred 16. leti in vrši od tedaj nad vse hvalevredno svojo nalogo. Koliko deklet iz vseh krajev slovenske domovine je že rešil ta zavod moralne propalosti ter jih je ohranil na poti poštenosti! Koliko Slovencek bi bilo v Trstu malomarno zatajilo svoj jezik in svojo domovino, da niso našle v zavodu narodne vzpodbude, navdušenega bodrila ter ljubeznivega poduka! Zato pa je dolžnost vseh slovenskih občin, županstev, denarnih zavodov, rodoljubov in rodoljubkinj, da pomagajo vzdrževati to prepotrebno zavetišče! Naj nihče ne zavrne zavodove prošnje, daruje naj vsak po svojih močeh v skupni prospeh slovenstva! Tudi mala darila so dobrodošla in se sprejemajo z največjo hvaležnostjo. Kakor Družba sv. Cirila in Metoda, stoji tudi Zavod sv. Nikolaja na braniku slovenstva, s tem, da varuje tisočim slovenskim služkinjam njihov jezik in njihovo moralo. Zato pomagajte vsi Slovenci še nadalje lepo uspevati Zavodu sv. Nikolaja v Trstu.

Ženska — izumiteljica novega bojnega orožja. Moškimi grozi resnično čimdalje hujša konkurenca. Doslej je imel „krepki spol“ žalostno prednost, da je izumljal različna morilna sredstva, orožje, i. dr. Sedaj, v dobi enakopravnosti, pa se je našla tudi ženska, gospa Ida Böhmova, doma iz Gröbeja ob Labi, ki je sestavila čudovito bombo. Ta bomba ima lastnost, da oddaja, kadar se razpoči take omamljive pline, ki uspavajo najmanj 100 vojakov za 7—8 ur. Prusko vojno ministrstvo je že delalo poizkuse s takimi novimi bombami, ki so se baje dobro obnesli.

Ženske na Norveškem. Pri porotnem sodišču v Kristianiji je pri zadnjem zasedanju predsedovala — ženska. Med deseterimi porotniki je bilo sedem žensk. V Trömsøju, tudi na Norveškem, je bila imenovana ženska za mestnega sodnika.

Razširjajte Slov. Ilustrov. Tednik!

Turkinje. Končno je našla evropska kultura tudi pot v turške hareme, kjer so ženske živele doslej brez dela, brez misli, brez volje. Sedaj pa gibanje za osvobojo turške žene

Dvakratni morilec Richter, prijet v Sarajevu.

silno napreduje. Nedavno se je ustanovilo društvo, ki ima reformirati stališče Turkinje. Nekateri izmed turških žen so se celo tako emancipirale, da zametajo zapoved korana, ter kažejo pogumno svoje odkrito lice. Ena izmed voditeljic naprednih turških žen, gospodična Belkis Šefket Hanin pa je celo podelila s turškim avijatikom Jethy bejem visoko v zrak. To je za turško ženstvo nekaj nezasižanega. Tudi Turkinja se vzbuja iz svojega tisočletnega spanja.

Španija in žensko gibanje. V Evropi menda ni države, kjer bi imele ženske manj smisla za javne, zlasti politične pravice kot Španija. Za moderno žensko gibanje se Španke vobče ne brigajo in za volilno pravico nimajo nobenega razuma. Vendar so se tudi Španke začele zanimati za izboljšanje ženskih šol in ženskih plač. Delavke so seveda v tem oziru na čelu socialnega pokreta. V zaščito ženskih delavk so ustanovile dru-

štvo, ki prireja javna predavanja in učne tečaje za ženske. V Barceloni in Madridu so društva v zaščito prodajalk in uslužbenk v trgovinah sploh. Od 15. okt. 1918 imajo v Španiji prvi ženski list „El pensamiento femenino“, ki je „neodvisen list za izboljšanje socialnega, pravnega in gospodarskega položaja ženstva“. Urejšajo in pišejo ga pisateljice med njimi tudi zelo odlične osebnosti. V Španiji imajo tudi že prvo žensko šolsko nadzornico, gđc. Torrego, učiteljico. Torej se ženske tudi v Španiji že krepko gibljejo in gotovo bo moderna struja v zgodovini ženskega pokreta našla odmeva tudi med Španjolkami. Delavke, učiteljice in pisateljice so že danes probujene. Druge jim bodo počasi sledile.

Obnovite naročnino

takoj

in ne odlagajte! Kdor ne obnovi naročnine, mu ustavimo nadaljno pošiljanje lista.

Steckenpferd-lilijinomlečno mleko

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Prižnanostna pisma. Po 80 h povsod.

Razne vesti.

Ali je možno preleteti Atlantski ocean? Aviatik Garros je preletel Sredozemsko morje, t. j. 800 km. Ako bi preletel Atlantski ocean, bi na najkrajši poti med Irsko in Novo Fundlandijo moral preleteti 3500 do 4000 km in potreboval bi za ta let 35 ur. Garros misli, da je to možno, a seveda le izjemno, slučajno. V to svrhu bi potreboval aeronaut posebne sreče, posebnega letala, posebnega motorja in posebnih živcev. Aviatik Bleriot tudi ne dvomi, da je možno zleteti

Sankači v Bohinju, v ozadju Triglavsko gorovje.

iz Evrope v Ameriko. A ta let bi bil zelo drag, ker bi moralo biti vse morje zasedeno s parniki, da bi v slučaju nezgode letalca rešili iz morja. Praktične vrednosti pa bi tak let ne imel, ker redna vožnja med Evropo in Ameriko je izključena. Morda pa iznajdejo kdaj letalo, ki bo dovolj močno in varno

smrtno. Med ubitimi je bilo 45 Nemcev, 42 Francozov, 11 Rusov, 10 Američanov, 5 Lahov, 4 Avstrijci (?), 4 Japonci, 4 Argentinci, po dva Grka, Belgijca in Rumuna ter po en Danec, Šved, Srb, Čilenec, Portugiz in Maročan. Med 150 ubitimi avijatikami je bilo 80 vojakov, častnikov. Pred letom 1913 se je

Mogla bi torej prirejati koncerte ali sodelovati v kakšnem damskem orkestru. Končno pa je tudi spretna šoferka; mogla bi torej krmariti kak avtomobil. Kraljica rumunska Elizabeta je znana leposlovka, pesnica in žurnalistka. Zaslužiti bi si mogla dovolj honorarjev. Kraljica angleška Mary zna lepo peti, slikati, dobro šivati in gospodinjiti. Cesarica nemška Avgusta zna gospodinjiti in fotografirati. Kraljica holandska Viljemina zna slikati miniature, za katere je bila na razstavah že odlikovana. Kraljica norveška Maud zna celo več poklicev: piše dobre drame pod imenom Graham Irving, zna knjige vezati, plesti, klobuke delati, slikati in je umetnica v raznih športih, ki bi jih mogla učiti. Kraljica laška Jelena, hči črnogorskega kralja, je dobra gospodinja, a zna bajeti tudi tako izvrstno s puško streljati in plavati, da bi si mogla s tem v kaki artistski družbi zaslužiti mnogo denarja. O bodoči vladarici Albanije, Zofiji Wiedki ni znano nič drugega, kakor da zna brenkati na kitari in harfi. Morda bi se mogla končno tudi ona prebiti skozi življenje vsaj kot potujoča muzikantka. O drugih vladaricah zvemo morda vbodoče kaj novega.

Koliko krvi sme človek izgubiti, ne da bi umrl? Če kdo umrje zaradi izgube krvi, rečemo, da je izkrvavel. V to nevarnost moramo priti vselej, kadar se ranimo. Zato se morajo rane čim hitreje s čisto obvezo zavazati, ker s tem se krvavitev ustavi. Včasih pa krvavljenje prestane samo od sebe, a ta slučaj je različen pri različnih naturelih. So ljudje, ki izkrvave že na malih ranah. Poizkušnje so dokazale, da smejo ljudje izgubiti 2 kilograma krvi, ne da bi umrli. So pa tudi ljudje, ki ne umro, če tudi so izgubili cele 3 kilograme krvi. Zdravniki — n. pr. dr. Behring — trdijo, da ima človek toliko krvi, kolikor tvori 13. del teže njegovega telesa, in da sme izgubiti kvečjemu polovico svoje krvi, nikakor pa ne več.

Kaj pa avstrijske železnice? Kdor se je po svetu z vlaki mnogo vozil, tisti ve, da so avstrijski vlaki med najslabšimi in da so zlasti ogrski vlaki prvi za turškimi. V Nemčiji so vlaki že danes naravnost vzorni v primeri z avstro-ogorskimi, in vožnja v III. razredu po Nemčiji je prijetnejša ko v Avstriji v II. razredu. Zdaj pa dobe nemški D-vlakci še umetniško okrasitev. Na inicijativo nemških prometnih društev je bila razpisana tekma za umetniške litografije za

Sankališče Belvedere v Bohinjski Bistrici.

tudi za tako ogromno razdaljo. Aviatik Brindejous misli, da bo možno morda že čez pet let zleteti v Ameriko, a letala bodo mnogo dovršenejša, kakor so današnja. Novo letalo bo moralo biti narejeno tako, da bo moglo na morski gladini počivati, da ga bo možno plavajočega po morju popravljati in da se bodo letalci v slučaju nesreče mogli s svojim aparatom voziti dalje kakor s čolnom. Letalo bo moralo imeti več raznih strojev. Toda gotovo je: treba bo še mnogo poizkusov, mnogo denarja, mnogo žrtev, da se končno doseže praktičen cilj.

Žrtve avijatike l. 1913. Vsak napredek zahteva žrtve, zlasti pa je vsak napredek v tehničnih iznajdbah polit s potoki krvi in obdan od velikih kupov trupel. Za avijatiko se je žrtvovalo že mnogo mladih, pogumnih, učenih mladeničev, — a zato so doseženi uspehi res velikanski. Samo l. 1913 se je ponesrečilo 254 avijatikov, med temi 150

ubilo 8 žensk, l. 1913 pa le ena ženska. Nesreče z avijatikami se množe ter so naraščale takole: V letih 1896—1909 se je ubilo 8, l. 1910 že 30, l. 1911 že 78, l. 1912 pa 140 in l. 1913 celo 150 zračnih letalcev. V zadnjih dveh letih je padlo torej na polju avijatične umetnosti največ smrtnih žrtev, toda prav v zadnjih dveh letih je avijatika tudi dosegla najvišji razvoj. Uspehi Pegouda, Guillauxa in Vedrimesa so toli velikanski, da obetajo človeštvu neslutene koristi.

Če bi kraljice in cesarice ubožale! Neki belgijski list je stavil vprašanje, s čim bi se pač mogle preživljati evropske cesarice in kraljice, če bi naenkrat ubožale. Ali bi si znale zaslužiti toliko kruha, da bi mogle dostojno živeti? Dognalo se je sledeče: Kraljica belgijska Elizabeta ima medicinsko doktorsko diplomu univerze v Lipskem. Mogla bi torej postati praktična zdravnica. Poleg tega zna igrati na goslih in na klavirju.

Srečno družinsko življenje

moti prepogosto bolezen, nesposobnost za delo in zmanjšanje zaslužka. Kdor resnično ljubi svojo družino, mora zaradi tega tudi vedno paziti, da prepreči bolezen in nezmožnost za delo, in to je, kakor vemo iz izkušnje, lahko, če imamo vedno takoj pri roki Fellerjev blagodišeči, hladeči fluid iz rastlinskih esenc z znamko „Elzafluid“, kadar moti naše zdravje vlažnost, mrz, preprih, prenapor, bolečine, ranjenje, ob-

tolčenje, zatekline, opekline, otrplost v vratu in revmatične bolečine, kakor tudi ob mnogih drugih bolečinah.

Nj. Svetlost Jožef princ Rohan v Schottweinu piše o njem: „Presenetljivi vpliv „Elzafluida“ pre-sega res vse pričakovanje in smete objaviti, da je meni in mojim znancem pri največjih boleznih, kakor pri glavobolu, zobobolu, bodanju, trganju, njuhanju, bolečinah v križu itd. izvrstno pomagal, posebno, če peša pogled, krepi „Elzafluid“ oči, zaradičesar pri-

Velika zaloga
špecerijskega blaga
špirita, žganja,
moke, otrobov
in
koruze.

Franc Babič
Ljubljana, Dolenjska c. 2 in 14.

Na drobno
in na debelo.

poročam to zdravilo kot neobhodno potrebno domače zdravilo.

V enakem smislu se izraža Njega Svetlost tudi o Fellerjevih odvajalnih rabarbara kroglicah z znamko „Elzakroglice“, ki so neobhodno potrebne ob slabem teku, motenju v želodcu, gorečici, zapeki in nape-njanju. Vsak naš čitatelj naj bi naročil en tucat steklenic fluida za 5 kron in 6 škatlic kroglic za 4 krone franko pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elzatršt. 280 (Hrvaško), da ju bo imel vedno doma.

..... ekr.

vlake nemških železnic. Umetniki so predložili načrte, iz katerih so na prvi natečaj izbrali 39, na drugi natečaj pa 40 načrtov. Večinoma so ti umetniški načrti že razmnoženi. Za začetek so natisnili 15.000 slik, krajin in žanrov. Vsak vož dobi po dve slike. Kaj pa avstrijski čof?

Beda dunajskih umetnikov. Na Dunaju živi mnogo umetnikov, slikarjev, kiparjev in arhitektov, ki nimajo nič ali skoraj nič zaslužka in trpe zato s svojimi familijami veliko bedo. Mestni svetnik Schwer je poslal dunajskemu županu dr. Weisskirchnerju spomenico, v kateri predlaga, naj bi mestna občina poskrbela, da dobe umetniki dela in zaslužka pri javnih stavbah, uradnih, šolskih in učnih poslopih. Schwer priporoča zlasti kiparje, ki so brez naročil. Dvorni svetnik profesor Oton Wagner se je javno izrazil, da imajo oblastva in dunajska občina glede umetnosti zelo nesrečno roko. Na Dunaju je preveč arhitektov brez izpitov in sposobnosti, a baš ti imajo največ dela. Tudi med umet-

niki imajo oni, ki največ kriče, a najmanje znajo, največ zaslužka, ker se cenijo dela na Dunaju po kvantiteti, ne pa po kvaliteti. Da je slika le velika in kip izdaten! Na umetniško vrednost se ne gleda. Tudi protekcija ima veliko besedo. V občinstvu vlada smisel le za politiko in denar, umetnost pa smatrajo celo v visokih in najvišjih uradih za nepotreben luksuz. Kipar Karel Schwerdtner je pisal v listih, da delajo kiparji brez zaslužka in da so veseli, če pokrivajo lastne troške. Moderna arhitektura je odpravila kiparski nakit, zato nimajo kiparji pri stavbah nič dela. Denarna kriza je smrtonosna zlasti za umetnost. Če se hoče pomagati umetnosti, naj se odstrani najprej gospodarsko kalamiteto. Ko bodo imeli ljudje denarja, bo tudi za umetnike zaslužka vsaj dovolj. Mestni svetnik Schwer predlaga, naj naroči dunajska občina pri stradalajočih umetnikih plastičnega in dekorativnega nakitja za javne stavbe, razširja naj ulice in trge, gradi nove hiše in se pobriga, da dobe naročil resnično

sposobni umetniki. V to svrhu naj se ustanovi za umetnost poseben občinski urad, v katerem bodo zastopani tudi umetniki. Na Dunaju so torej razmere skoraj prav tako žalostne, kakor v Ljubljani. A dunajski umetniki imajo vsaj nekaj podpore od vlade in imajo več prilik, svoja dela prodati. V Ljubljani pa privatnih naročnikov sploh ni najti, ali pa takih, ki zahtevajo, da jim umetniki slikarijo in kiparijo brez zaslužka. Tudi v državnem zboru so poslanci dr. Schurff, Wedra in tovariši interpelirali naučnega ministra zaradi neznosnih razmer v Avstriji, ki gonijo najboljše umetnike iz domovine v tujino. V Nemčiji so najboljše umetniške dela izvršili izseljeni Avstrijci. Zato naj bi naša vlada poiskala sredstva in poti, kako bi se pospeševala umetnost v Avstriji, da najdejo kruha in naročil najboljše umetniki. Državno nadzorstvo umetniškega delovanja naj bi se temeljito reformiralo. Če ima država za oboroževanje toliko milijonov na razpolago, naj bi se spomnila umetnikov vsaj s tisočaki!

POZOR! 80000 parov čevljev 4 pari čevljev za 1e K 9.—

Zaradi plačilnih težkoč mi je naročilo več velikih tovarov, da poprodam velik del čevljev globoko pod izdelovalno ceno. Prodajam torej zaradi tega vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, z zbitimi podplati rujavu usnje ali črno, jako elegantna najnovejša fazona velikost 11 cm. Vsi 4 pari stanejo le K 9.—. Razpošiljatev po povzetju. I. Gelb, eksped. hiša. Novi Sandec 88. (Avstr.) Zamenja dopustna, tudi denar nazaj.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. št. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 K in po 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči. Zadostuje samo ena steklenica. 1 Spričevala na razpolago.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani bitro in temeljito nastalo gluhoto, teženje iz ušes, tumanje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane K 4.— s navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni na Novem trgu, Celovec.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 65.000.000.—
Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.965.304.25
Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov. narodno upravo

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. — Zavaruje tudi proti vlomom.

Vsa pojasnila daje Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke „Slavija“ v Ljubljani.

Mladenich

star 28 let s stalno službo in 4000 K premoženja se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospico, katera bi imela tudi nekaj premoženja. Naslov pove upravnistvo „Slov. Ilust. Tednika“. 54

Proda dobro

= vino =
lastni pridelek le v večji množini, zelo znižana cena.

F. Tomšič, Videm ob Savi. 53

Odlikovana. Ustanovljena 1870

Vsakovrstne eksistujoče po kakovosti in strelu neprekosljive

lovske puške

kakor tudi samokrese, municijo in lovske potrebščine ob brezkonkurenčno nizkih cenah dobavlja stara renomirana firma

Anton Sodja, tovarna za lovske puške, Borovlje na Koroškem.

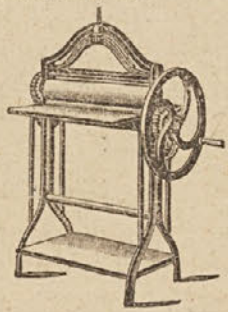
Vsakovrstna popravila točno in najceneje. Na željo se pošilja na ogled. Cenovnik zastoj in poštne prosto. Obsežno jamstvo.

„Titania“ brzoparilnik za živinsko krmo

ves iz kovanega železa in jeklene pločevine, pocinjen in nepokvarljiv, sejalni stroji, obračalniki za mrvo, senene grablje in mlečni medilniki priznane prvovrstne kakovosti.

„Titania“ za strojno glajenje perila,

pralni stroji, ožemalniki za perilo, pomivalne mize so neprekosljivi.
„Titania - Werke“
Wels 15, Gor. Avstrija.
Prospecte, izpričevala brezplačno. Radi dovoljujemo plačevanje na obroke. Išemo zastopnike.

Ugodna pri ika za trgovce!

se nudi in to le dobrim podjetnikom, ki lahko dosežejo veliko trgovsko hišo in z večjim prometom ter edina brez konkurence v boljšem okraju. Majhno naplačilo in ostanek v 10 letih. Eventuelno se odda tudi v najem. Pojasnila daje Johan Gajšek, trgovec, Smarje pri Jelšah.

Trgovci, obrtniki!

Če rabite denar, ali če Vam plačilne težkoče ali eksekucije pretijo, obrnite se zaupno takoj na: „Bančna komisija“, Jesenice - Fužine - Gorenjsko. — Znamka.

Išče se gostilna na račun ali v najem

v kakem prometnem kraju na deželi. Ponudbe pod „Takoj“ na upravnistvo Slov. Il. Tednika.

Zastonj

dobi 2 1/2 metra modernega blaga za bluze ali za robe za otroke 21 kdor naroči

5 kg poš. zabojček žitne kave za 4 K 50 vin. ali 4 kg žitne in 1 kg fine figove kave za 4 K 70 vinarjev.

Vse pošilja tudi z 2 1/2 m blaga vred franko po povzetju

Prva Severomor. Prazarna Žitne Kave v Postrelmovu. (Severno Moravsko) Podpirajte podjetje v obmejnih krajih.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko! TURŠKA SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto
ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov,
ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov,
ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnin trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja,
ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 vinarjev, in
ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši 1. februarja 1914!

1 turška srečka in srečka ital. rudečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 K.

1 srbska državna srečka iz l. 1888. (glavni dobitki 100.000, 75.000 in 200.000 frankov) z 9 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo K 5.—.

Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani, števec 3.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji

Št. 511. Kovinasta anker rem. ura z dvojnati pokrovom, zelo močno posrebrana, jako lepo gravirana in močno Roskopf kolesje. K 7.20
Št. 523. Srebrna anker rem. ura z zelo lepo graviranimi tremi močnimi srebrnimi pokrovi, močno, zelo dobro kolesje v kamnih tekoče K 12.80

Dobiva se pri tovarni ur

H. SUTTNER

Ljubljana števec 5.

Prva največja in najsolidnejša razpošiljalna trgovina na vse kraje sveta. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Glavno zastopstvo tovarne ur Zenith. — Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivlega dobrega puljenega 2 K; boljšega 2.40 K; prima polbelega 2.80 K; belega 4 K; belega puha 5.10 K; velenega snežnobelega, puljenega 6.40 K; 8 K; puha sivlega 6 K; 7 K; belega, fliniga 12 K
Najboljši češk. nakupni vir. 10 K; najfinjši pralni puh 12 K
Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema glavnica, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; n. pol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3.50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 14.70, 17.80, 21 K, zglavnica 90 cm dolga, 10 cm široka 4.50, 5.20 in 5.70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajočo se vrne denar

S. BENISCH, Dešenice 180, Češko

Natančnejši cenik gratis in franko. 20

Sedemdesetletnica rumunske kraljice. Dne 29. decembra 1913. je rumunska kraljica Elizabeta izpolnila svoje 70. leto. Bila je rojena princesa pl. Wied in je teta novega albanskega kneza Wieda. Cesar Franc Josip I. ji je pri tej priliki poslal veliki Elizabetni križ. Kraljica Elizabeta je znana kot pesnikinja, a tudi glasbenica in slikarica je. Pod imenom Carmen Sylva je pisala povesti in pesmi. Nabirala je tudi narodne rumunjske pesmi in narodno vezivo. Ustanovila je razne ženske strokovne šole, ki baje lepo uspevajo. O njej trdijo, da je blaga žena, ki pa se v politiko ne vtika. Imela je le eno dete, ki je s 4. leti umrlo. L. 1877/78 je v vojni sodelovala kot usmiljenka in tudi v vojni z Bolgarsko l. 1913 je vodila dame Rdečeda križa.

Najzaslužnejši zgodovinar hrvatski, vseučiliški profesor Tadija Smičiklas je postal z dovoljenjem cesarja častni doktor hrvatskega vseučilišča. Rojen je bil l. 1843 v Rešovu pri Žumberku od siromašnih staršev. Njegovo znanstveno delo je ogromno in za jugoslovansko kulturo zelo važno. Napisal je hrvatsko zgodovino, bil predsednik Hrvatske Matice ter deluje še danes kot pisatelj in predsednik Jugoslovanske Akademije. Tudi Slovenska Matica v Ljubljani ga je letos

imenovala svojim častnim članom za velike zasluge na znanstvenem polju vobče in za Jugoslovansko enciklopedijo še posebej.

Nova turška vojska bi ravno tako malo vplivala na vrednost turških srečk, kot je vplivala pretekla. Turške srečke so tedaj bile in so eden izmed najboljših vrednostnih papirjev, kajti njeni glavni dobitki pomenijo zares bogastvo, in dejstvo, da vsaka srečka mora zadeti vsaj najmanjši dobiček, v zvezi z njeno naraščajočo kurzno vrednostjo popolnoma opravičuje ponovno izraženo zatrdilo, da pomenijo turške srečke najboljšo in najvarnejšo loterijo ter zanesljivo hranilnico. Opozorjamo na današnji oglas glavnega zastopstva Češke industrijske banke, ki bo gotovo privabil novih naročnikov, izmed katerih bo morda že po prihodnjem žrebanju marsikdo dobil poset boginje Fortune z veliko vrečo zlatnikov na rami. Še več upanja na glavne dobitke dobi, kdor poleg turške srečke tudi še srbsko državno srečko iz l. 1888 ali srečko italijanskega rudečega križa.

Lastna krivda je večkrat vzrok marsikakšni nezgodi in taka nezgoda po lastni krivdi je tudi, če ne moremo delati zaradi trganja, bodenja, bolečin v križu in hrbtu,

če ne moremo hoditi in se ne gibati. Tako hude posledice teh bolečin ne morejo nikdar nastati, če rabimo Fellerjev bolečine hladeči fluid z znamko „Elzafluid“. Pomaga celo pri zastarani revmi itd. in je že marsikdo, ki ni več mogel premikati svojih nog, zopet pozdravil. Priporočamo ga našim čitateljem iz lastne izkušnje kar najbolj in vsakdo, ki ga še nima doma, naj bi ga naročil. Naročite en tucat za poskušajo za 5'— K franko pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzintg št. 280 (Hrvaško).

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstraße 82.

KAJ JE PRALNA VESELICA?

To je tisti veseli dan, kadar se snaži perilo s Schichtovim milom, znamka "Jelen". Perilo postaja očividno čisto. V kratkem času, med prepevanjem in smehom, je izvršeno vse delo. V vsakem kosu Schichtovega mila je skrit palček, ki skrbi za to, da perici ni treba toliko drgati. Perilo ostane vsled tega dolgo časa kot novo in se ne raztrga tako hitro, kakor če se pere z navadnim milom, katerega pralna moč se mora nadomestiti s silnejšim obdelovanjem perila.

Poglejte vedno

na 2 črki K&C, ako želite kupiti pristni ruski svetovnoznani, izborni K&C Popowčaj. En poskus dokaže njegovo dohroto

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani se usojam slavnemu občinstvu vljudo naznanjati, da sem otvoril

trgovino z usnjem

v Ljubljani na Erjavčevi cesti št. 2 nasproti jubilejskega gledališča.

V zalogi imam veliko izbor domačega in inozemskega usnja, kakor znamke Blumenthal in Grison, Chevreux, potem Ideal, Cornellijs Heyl Box, nadalje vse čevljarske potrebščine kakor tudi zgornje dele, razne trakove, zaponke itd. — Nadalje razne kreme: Globin, Globus, Erdal, Afrikan ter Soko ska krema vse po najnižjih cenah.

Gumljevi podpetniki „PALMA“.

Alojzij Šestak, trgovec z usnjem.

!! Denar nazaj, ako ne bo uspeha !!

Zdravniška izjava o izvrstnem vplivu.

Bujno 'epo oprsje

dobite, če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. Za nanja raba. — Pušica za poskušajo K 3'—, velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8'— Kosm. Dr. A. Rix Laborat, Dunaj IX., Berggasse 17/0 Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri Zlatem Jeleni“, parfimerija A. Kanc in drogerija „Adrija“.

207

Gospodarstvo. Prvo stremenje vsakega gospodarja mora biti blagostanje v družini in preskrba za starost. Dolžnost vsakega družinskega očeta, najsi bo odvisen od kakršnega koli zaslužka, mora biti, da zagotovi s svojimi prihranki sebi in svoji rodbini prihodnost. Najpripravnejši, najmodernejši in najidealnejši način varčevanja se doseže z življenskim zavarovanjem, katero vsakemu najtopleje priporočamo. Kot posebno kulantno in kot prvo slovansko zavarovalnico na avstrijskem jugu priporočamo banko „Slavijo“, katera tudi dovoljuje stalno nameščenim uradnikom pod zelo ugodnimi pogoji posojila. Z vsakršnimi pojasnili radevolje in nemudoma postreže generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin Rla balzam Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom K 1'—, 3 lončki K 2'50. Stotine zahvalnih in priznanih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) Postfach 12/44. (Ogrsko.)

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. Mehanič. delavnica. Prodaja na obroke. — Ceniki franko. — Pri Batjel-u, Gorica, Stolna ulica št. 2-4. 18

Razveselite Vašo so-progo, Vašo hčer, Vašo nevesto z najlepšim božičnim darilom izvirnega

„Singer-jevega“ šivalnega stroja.

Dobi se samo s tem izveskom in po upravičenih naših zastop-

nikih Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Kranj, Glavni trg 119, Novomesto lekarna Bergman, Kočevje, Glavni trg 79.

1 kg sivega pullenega 2 K boljšega 2 K 40 v; prima polbelega 2 K 80 v; belega 4 K; prima belega puhastega 6 K; velefiniga 7 K, 8 K in 9 K 60 v; puha sivega 6 K, 7 K, belega prima 10 K; prsni puh 12 K. Najboljši češki nakupni vir!

Naročila od 5 kg naprej franko. 17

:: Napolnjene postelje ::

iz gostonitega rdečega, modrega in belega nankinga, ena pernica okolo 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglativnicama, vsaka okoli 80 cm dolga, 60 cm široka, polnjena z novim sivim, stanovitnim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14, 16 K; posamezne zglativnice 3, 3'50, 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 15'—, 18'—, 20 K; zglativnica 90 cm dolga, 70 cm široka 4'50, 5, 5'50 K; spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 118 cm široka K 13'— in 15'— Razpošilja se po pozetju, od 10 K naprej franko ali če se plača naprej

Maks Berger, Dešenice št. 196/4. Češki les (Böhmerwald).

Nikakršen riziko, ker je zamena dovoljena ali se pa vrne denar. Bogato ilustrovani cenik vse posteljnine brezplačno.

Pol zastonj!!

Pri mojem izdelovanju nastane vsak dan velike množine ostankov, in da preprečim nakopičenje ostankov, sem jih primoran prodati

po vsaki ceni.

Oddajam pa:

ostanke 40—45 metrov za 18 K.

Ostanki so:

Različno blago za obleke v modernih barvah. Posteljina la. vrste, pisano črtana, rdeča, lila ali modra.

Belo platno za telesno in posteljno perilo.

Oxford za moške srajce, trpežno blago.

Barhent in flanele za obleke, bluže in srajce.

Modri tisk za predpasnike in obleke.

Ostanki so za pranje in brez napak, dolgi so po 4—12 metrov in se da torej vsak ostanek najbolje porabiti. Razpošilja se najmanj 1 zavoj po 40—45 m po poštne povzetju. — Vzorcev teh ostankov ne pošiljam, toda za neugajajoče vrnem takoj denar.

S. Stein, tkalnica platna, Nachod (Češko).

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

— Cene od K 2-20 naprej. —

Slamniki od K 1-20 naprej.

11

Tehnikum Mittweida.

Ravnatelj: Prof. A. Holzt. Kraljevina Saška. Višji tehniški zavod za električno- in strojnotehniko. Posebni oddelki za inženjerje, tehnike in delovodje. Električni in strojni laboratoriji. Učna tovarna - delavnica. Najstarejši in najbolj obiskovani zavod. Program itd. brezplačno pošlje tajništvo. 14

MILAN PLUT PO MACEDONSKEM BOJIŠČU

Cena knjige 2 K za naše naročnike v našem upravnistvu le 1-20 K; kdor pa plača celoletno naročnino za „Slovenski Ilustrovani Tednik“ 10 K za leto 1914. naprej, dobi to knjigo zastonj in poštne prosto.

Oj te tašče!

Tašča (zaloti snubača pri poljubljanju hčerke). Oho, predujmov pa ne dovoljujem!

Snubač: Ali saj je tudi vinska poskušnja dovoljena, preden se sklene kupčija!

Praktično za vsakogar.

Najcenejši nakupni vir!

710 kosov le K 3-75.

Krasna pozlačena, 36 ur idoča precizijska anker ura z lepo verižico, točna, za katero se jamči 3 leta, 1 meška svilena zavratnica, 1 igla za zavratnico iz bele masivne pale jamčeno nezdobljive, 3 kosi finih žepnih robocev, 1 moški prstan z imitiranim dragim kamnom, 1 ustnik z imitiranim jantarom, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, momentni fotograf, 1 fin zobotrebec iz štirih delov, 1 ženska broška (novost), 1 par duble zlatih manšet, gumbov „Ideal“ s patentno zapono, 1 čudovito lep album za podobe obsežajoč različne podobe najlepše na svetu, ki morajo zanimati vsakogar, 1 čudovito lep ženski vratni collar iz orientalskih belih nevdra živih biservov, 20 finih dopisnih predmetov in še 610 različnih predmetov, ki so v hiši jako koristni, vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja le K 3-75. Razpošilja po povzetju Eksportna trgovina „Louvre“

F. WINDISCH, Krakovo šteč. M. 7. Za neugajajoče se vrne denar.

Nadležne dlake

na obrazu in po rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixov odstranjevalec dlak, popolnoma neškodljiv, zanesljiv uspeh, ena pušica K 4-—zadost. Razpošilja strogo diskretno Kos Dr. A. Rix, Laboratorium, Dunaj IX., Berggasse 17/0. — Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, parfimerija A. Kane in drogerija „Adria“.

Čudovito zdravilo proti pljučnim boleznim!

Pisma bolnikov lekarnarju.

Nadporočnik Béla K...y piše: Pred dvema leti sem se prehladil pri nočni vaji, dobil sem pljučni katar, pozneje pljučno bolezen. Krčeviti kašelj in nočno potenje me je izredno slabilo in sem shujšal. Dobil sem dopust in jemal med tem mnogo zdravil, potoval sem tudi na jug, toda nič ni pomagalo, nazadnje sem popolnoma obupal. Tedaj sem čital v angleškem zdravniškem časopisu o slovečem pljučnem redilu Certosanu in si ga naročil. Rabil sem ga šest tednov po predpisu in sem čez dva meseca zopet živahen in krepak vojak. Pravijo mi, da izgledam zdrav kakor še nikdar in počutil se res nisem nikdar prej tako krepkega in srečnega.

Župnik R. B...l v K...m piše: Srčno Vas zahvaljujem, da ste mi poslali popis pljučnega redila Certosan. Nisem se mogel iznebiti dušilnega kašlja, ki me je mučil z astmatičnimi napadi. Poskusil sem vse, kar so mi nasvetovali zdravniki in bolniki, a ni nič pomagalo. Certosan me ni v nekaj tednih samo ozdravil, marveč me je tudi bistveno pokrepil in sem pridobil na teži. Čudovit je vpliv tega preparata, ki ima izvrsten okus. Blagoslovim iznajditelja! Priporočam zdravilo vsakomur, ki ima podobno bolezen.

Velika originalna steklenica Certosana velja 5 kron. Dobiva se v lekarnah. Če bi ga tam ne bilo dobiti, ga naročite v glavni zalogi: Lekarna Josef von Török, Budapešta, VI. Király-utca 12/c.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica šteč. 3

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . . . K 700.000.000.—
Vlog „ 43.500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

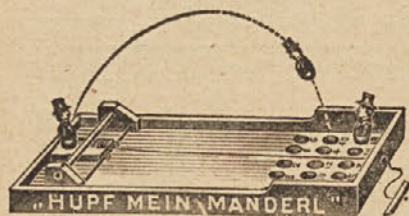
4¹/₂ %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

:: Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. ::

„Skoči, možiček moj!“

Najnovejša vesela družabna igra!

Mehanizem!

Vsak igralec postavi „skočimožička“ v luknjo na igralni deski in potegne vrstico, pri čemer je treba paziti, da vrže „skočimožička“ v eno izmed luknjic s številkami. Številka, ki jo ima dotična luknja, se vpiše vsakemu igralcu v dobro, nasprotno pa, če pade „skočimožiček“ kam poleg, se pogrešek odpiše. Ker je pri igri treba neko spretnost, ki jo igra poljubno mnogo oseb, pri mladini in odraslih mnogo veselja. Za dolge zimske večere je najnovejša družabna igra. „Skočimožiček“ najlepša in najinteresantnejša zabava. Pravtako za društva, klube, kazine, gostilne, kavarne, kakor tudi za vsako rodovino izredno zabavna in zanimiva. V jako fino izvedbi, kompletno z navodilom velja

„skočimožiček“ le kron 5-50.

Edina prodaja po povzetju:

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiessgasse 13-280.

Zavod sv. Nikolaja

... v Trstu, ulica Farneto 18. ...

Zavetišče in oskrbovalnica za brezposelne služkinje.

Zavod se vzdržuje od milodarov samih, vsled tega se ga priporoča v vsestransko podporo. Na pisma, tikajoča se služb, je treba pridejati znamko za odgovor.

Zahtevajte povsod „Slovenski Ilustrovani Tednik“!

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh „Vladičca balsamin“. Steklenica K 2-50. Rationell bals. milo K 1-20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

== Neprijetne dlačice ==

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolelosti v 3 minutah edini z jamčeno neškodljivi „Sattigymo“. Steklenica K 2-50

Bujno polnost-krasno oprse

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in priznani dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladičco“. K 2-.

Nikako izpadanje las, nikake luskinje!

3 Poarine lasna mast

oživlja in krepil lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Krste

(Rakve)

lesene in kovinaste, okraski za krste, pregrinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke, črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge pogrebne potreščine so najceneje pri Fr. Margolius, Beljak (Koroško). Iščem solidne zastopnike. 33

Sanatorium Emona

v Ljubljani, Komenskega ul. 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli.

Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. 1. klr. odd. drž. bolnice.

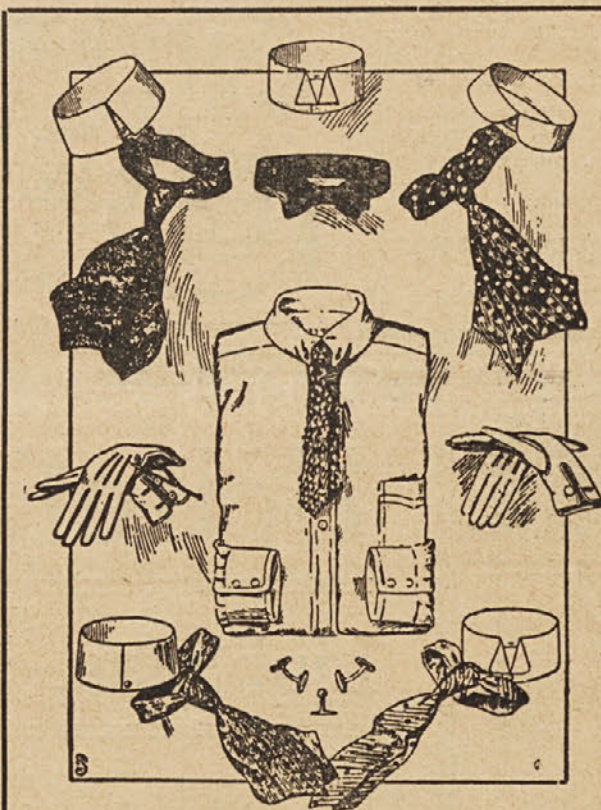
Specialna modna in športna trgovina za gospode in dečke

Franca Jožefa
cesta št. 3.

J. KETTE, Ljubljana

Franca Jožefa
cesta št. 3.

Cilindre
klobuke
čepice
kravate
naramnice
žepne robce
rokavice
palice
dežnike
galoše
čevlje za dom
gamaše
usnjate in
suknene
ovratnike
manšete
srajce

bele in barvaste spalne srajce
Trikot perilo prof. dr. Jegrovo in drugo
nogavice
dokolenice
pletene
telovnike
odeje in plete
za potovanje
toaletne
potreščine
itd.

31

Najpripravnejše darilo za god in druge prilike

je vsekakor lepa po fotografiji povečana

umetniško izdelana slika.

Cena slike v velikosti 30×40 cm, z robom (paspartujem) 50×62 cm za naše naročnike in člane njih rodbine 16 K, za nenaročnike 22 K. — Cena slike v velikosti 40×50 cm, z robom (paspartujem) 60×74 cm za naše naročnike in člane njih rodbine 20 K, za nenaročnike 26 K. — Fotografije se vrnejo nepoškodovane.

Plačilni pogoji: Pri naročilu je poslati s sliko vsaj 5 K are, ostanek potem po povzetju, ako se ne pošlje prej. Učitelji, uradniki i. dr. v v definitivni službi lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 5 K.

Vsa naročila je nasloviti na upravništvo

„Slov. Ilustrovanega Tednika“ v Ljubljani.

KMETSKA POSOJILNICA

r. z. z. n. z.

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4^{3/0}/_{4/0}

Popolnoma varno naložen denar.

LJUBLJANSKE OKOLICE

v Ljubljani,

brez vsakršnega odbitka.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

45

Angleško skladišče oblek**O. BERNATOVIČ****Največja zaloga oblek**

za gospode in dečke, ter konfekcije

Ljubljana, Mestni trg štev. 5. :: Cene zelo nizke. :: Postrežba točna. 9 — za dame in deklice. —

Vse vrste kuriva

mehka in trda bukova drva, cela in razsekana v kolobarjih.

Trboveljski kosovnik K 2-90 do 3-48 za 100 kg**Trboveljski kockovnik** posebno primeren za kurjavo v štedilnikih K 2-76 do 3-40 za 100 kg.

— Velenjski — „Klara“ edino najboljše kušalonski briketi rivo za peči K 1-40 do 1-80 za 100 kosov prosto, postavljeno v hišo.

Trgovina z lesom

St. & C. Tauzher,

Telefon 152.

Dunajska cesta 47.

Pijte same Tolstovrške slatine
ki se naroča v Tolstemvrhu p. Guštajn (Koroško.)

Stampilije
vseh vrst za
urade, trgovce, društva itd.
ANTON ČERNE
graver in izdelovatelj kavč-
kovih stampilij
Ljubljana, Šelenburgova ul. 1.

Ceniki franko.

Fotografski aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepenke, kakršne ponujajo nestrokovnjaki: Cene s ploščami, papirjem, kemikalijami in učnim navodilom, poština posebe. R. čne kamere po K 1-60 in več. Aparati s stativom K 6-20 „ „ Sklopne kamere po K 9-70 „ „ in dražje do K 300- „ „ v najboljši izvedbi, odlikovani z avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto.

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere,

Hirschberg 164, Češko.

16

Učiteljska tiskarna**Ljubljana, Frančiškanska ulica 6**

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najoskusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.
Notni stavek.
Cene najnižje.

Oglejte si konfekcijsko zalogo

v prvem nadstropju hiše Pred Škofijo št. 3 (zraven škofije) v podružnici tvrdke R. Miklauc

**Blago dunaj-
skega kroja.****„Pri Škofu“.****Cene stalne
: in nizke. :**

Fine in cenejše obleke, suknje, ranglane in pelerine za moške in dečke. Lepe vrhnje jopice, ranglane (mantelne) in vrhnja krila za ženske. — V trgovini najdete tudi veliko izbiro manufakturnega blaga, kakor blago za moške in ženske obleke, različno posteljno opravo, lepe rute, šerpe i. t. d. i. t. d.

Cenik na zahtevo po pošti brezplačno. :: Solidna postrežba!